

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΑΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΜΑΡΙΝΟΥ ΣΙΓΟΥΡΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΦΕΞΗ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Αρ.εισ.45146

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΜΑΡΙΝΟΥ ΣΙΓΟΥΡΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΞΗ
1911

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΝ

« Υπολαμβάνω γάρ τοὺς οὐεῖς
ἡμῶν βελτίους ἔσεσθαι, κατάλειφθέν-
των αὐτοῖς ὑπομνημάτων τοιούτων».

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ

Ἡ διαφορὰ τῶν ἀνθρωπίνων χαρακτήρων εἰναι τόσον βαθεῖα,
ὡστε ἡ περιγραφὴ καὶ ἡ ὑπαγωγὴ των ἀθροιστικῶν εἰς μίαν
συνολικὴν μορφὴν δὲν εἰναι διόλου εὔκολος.

Ο χαρακτήρ, ἡ κρυψὴ αὐτῆς δύναμις, ποῦ ἐνεργεῖ χωρὶς
μέσα, μὲ μόνην τὴν παρουσίαν τῆς, εἰναι δύσκολον νὰ ἐξηγηθῇ
ἐπαρκῶς καὶ σαφῶς.

Τὸ πνεῦμα ἔχει τὰς συνηθείας του, τὴν δύναμίν του· ἡ καρ-
δία τὰ αἰσθήματά της, ἡ ἐνέργεια τὴν ὥρισμένην κατεύθυνσίν της,
ὅλα τὰ ψυχόρμητα κινήματα τείνουν πρὸς κάποιον σκοπόν. Τὸ
σύνολον τῶν ψυχικῶν αὐτῶν δυνάμεων, ἡ ἔκφανσις, ποῦ ἡμποροῦν
νὰ λάθουν τὰ αἰσθήματα, τὰ πάθη, ἡ ιδέα, ἀποτελοῦν τὸν χαρα-
κτήρα.

Ἡ εὐφύεια, ἡ εὐγλωττία, ἡ βλακεία, ἡ ὥραιότης, ἡ ἀντιπά-
θεια, δλαι αὗται αἱ χαρακτηριστικαὶ καὶ ἀπροσδιόριστοι ιδιότητες
ἔχασσον ἐν εἴδος προσωπικοῦ μαγγυητισμοῦ ἕπι τῶν ἄλλων. Καὶ
κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον δὲνθρωπος, ποῦ συμμετέχει εἰς τὴν ζωὴν
τῶν πραγμάτων, λαμβάνει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλώσῃ τοὺς ίδεους
νόμους, εἰς τοὺς διποίους ὑπακούει.

(Ω) χαρακτηρισμοὶ αὗτοὶ τῶν ἀνθρώπων μᾶς δίνουν νὰ ἐννοή-
σωμεν τὴν διαφοράν, ποῦ ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ θέρρους, τῆς δειλίας,

τῆς δυνάμεως, τῆς κακίας, τῆς καλωσύνης· μᾶς παρουσιάζουν τὰς μορφάς, ὑπὸ τὰς δοπιάς συνήθως ἡμποροῦν νὰ προσωποποιηθοῦν αἱ ἀρεταὶ καὶ τὰ ἐλαττώματα.

Ἡμποροῦμεν νὰ εἰπωμεν δτι χαρακτὴρ εἰναι δ τρόπος, μὲ τὸν δποιὸν ἀντικατοπτρίζονται, ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς προσωπικότητος μας, αἱ σκέψεις, τὰ ἔργα, οἱ λόγοι μας, αἱ θελήσεις μας, εἰς τὰ ξεχωριστὰ ἰδιώματα καθενός.

Ἡ δὲ ὑπαγωγὴ ώρισμένων ἀνθρωπίνων χαρακτήριων εἰς μίαν συνολικὴν μορφὴν δμοιάζει μὲ πρισματικὸν καθρέπτην, εἰς τὸν δποιὸν ἀναγνωρίζει κανεὶς τὴν ψυχικὴν του φυσιογνωμίαν, ἀλλὰ πάντως ἀλοιωμένην καὶ παραμορφωμένην.

Ἡ περιγραφὴ τῶν χαρακτήρων, τὸ ψυχικὸν αὐτὸν σχεδιόγραμμα ἔνδει ἀνθρώπου, εἰναι καὶ αὐτὴ εἰς τρόπος τῆς διαπραγματεύσεως τῆς ἡθικῆς καὶ ἀνήκει εἰς τὸν Θεόφραστον.

Πρῶτος δ Ἐριστοτέλης, ἀνατόμος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὑπεστήριξεν δτι κάθε ἀρετὴ εὑρίσκεται μεταξὺ δύο ἀντιθέτων ἐλαττωμάτων, τῆς ὑπερβολῆς καὶ τῆς ἐλλειψεως. Ὁ Θεόφραστος δμως ἐμελέτησε τὰς αἰτίας τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν, ἐσκέψθη νὰ συναθροίσῃ εἰς ἓν ἴδαινικὸν πρόσωπον ὅλους τοὺς χαρακτήρας μιᾶς κακίας ἢ ἔνδει ἐλαττώματος, καὶ ἐδημιούργησε μορφὰς γελοίας ἢ ἀπεχθετές.

Οἱ Χαρακτῆρες τοῦ Θεοφράστου εἰναι μία διαρκῆς ἀλληγορία εἰς τὰ ἡθη καὶ ἔθιμα τῶν Ἀθηναίων. Εἰς αὐτοὺς ἀνευρίσκομεν τὰς ἐορτάς των, τὰς θρησκευτικὰς τελετάς, τὰς δεισιδαιμονίας, τοὺς πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς θεσμούς, τὴν στρεψοδικίαν, τὴν πολυτέλειαν, τὰς στοάς, τὴν ἀγοράν, τὴν παλαιστραν.

Οἱ Χαρακτῆρες αὐτοὶ εἰναι ἡ πρώτη πηγὴ τῆς κωμῳδίας· ἀπὸ αὐτοὺς ἐγεννήθη ἡ ἐλληνικὴ κωμῳδία τοῦ Μενάνδρου, τὴν δποιὰν ἐμιμήθη δ Τερέντιος.

‘Ο Θεόφραστος ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἐρεσσὸν τῆς Λέσβου κατὰ τὸ 372 π.Χ. ἀπὸ πατέρα βαφέα. Μικρὸς ἀκόμη ἐπῆγεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἐσπούδασεν ὑπὸ τὸν Πλάτωνα καὶ τὸν Ἀριστοτέλη.

‘Ο Αριστοτέλης ἔξετίμησε τὴν εὐφυΐαν καὶ εὐγλωττίαν του, τὸν ὀνόμασε δὲ Θεόφραστον, ἐπειδὴ εὗρισκεν ὅτι τὸ ἀληθινόν του ὄνομα Τύρταμος ήτο τραχὺ εἰς τὴν προφοράν.

Καὶ ὅταν δὲ Ἀριστοτέλης κατηγορήθη ὡς ἀσεβής, διὰ νῦν ἀποφύγη δὲ τὰς κατηγορίας, ἀπῆλθεν εἰς Χαλκίδα, τὸν Θεόφραστον ἔξελεξεν ὡς διάδοχόν του εἰς τὴν Περιπατητικὴν σχολήν.

‘Η φήμη τοῦ Θεοφράστου τότε ἤρχισε νὰ κατακτᾷ τὴν κοινὴν συμπάθειαν. ‘Ο Σουίδας ἀναφέρει ὅτι τὸν περιεστοίχισαν δισχίλιοι μαθηταί. Διὰ τοῦτο κινούμενος ἀπὸ ζηλοτυπίαν δὲ Ζήνων εἶπεν ὅτι, ἀν δὲ χορὸς τοῦ Θεοφράστου ήτο συγχροτημένος ἀπὸ περισσοτέρους μουσικούς, δὲ ἴδικός του διμώς εἶχε περισσοτέραν ἀρμονίαν.

Αἱ τιμαὶ καὶ ἡ δόξα δὲν ἀργησαν νὰ φθάσουν εἰς τὸν Θεόφραστον. ‘Ο πατὴρ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου Φίλιππος τοῦ ἐπρόσφερε τὴν φιλίαν του καὶ μεγάλας τιμάς, δὲ βασιλεὺς τῆς Αἴγυπτου Πτολεμαῖος ἔζητησε νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν αὐλὴν του. Καὶ ὅταν τὸν ἐκατηγόρησαν ὡς ἀσεβή, δὲ Ἀρειος Πάγος, εἰς τὸν δποίον ὑπῆγοντο τὰ θρησκευτικῆς φύσεως ζητήματα, τὸν ἐκήρυξε παμψήφει ἀθῷον.

‘Ο Θεόφραστος ὡς φιλόσοφος ήτο θεϊστής, ἥκολούθησε δὲ τὴν θήικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ θήελε νὰ συγδυάσῃ τὰς ἀρχὰς τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος. Ἐφρόνει ὅτι ἡ μετρία ἥδονή, τὴν δποίαν μᾶς προσφέρει ἡ φύσις, καὶ ἡ κομψότης τοῦ βίου ὅχι μόνον συγδυάζονται μὲ τὴν ἀληθινὴν ἔννοιαν τῆς φιλοσοφίας, ἀλλὰ μᾶς δόηγοῦν εἰς τὴν ὑπεροχὴν καὶ μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ αὐξήσωμεν τὴν εὐτυχίαν μας. Ἐδίδασκεν εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ ζοῦν ὡσὰν ἀληθινοὶ φιλόσοφοι καὶ καλοὶ πολῖται. Κατέκρινε τὰς προλήψεις καὶ ἐπολεμοῦσε τὰς παρατόλμους ἀπαιτήσεις τῶν δλιγαρχικῶν. Ἐφρόνει ὅτι, διὰ νὰ είναι κανεὶς φιλόσοφος, δὲν ἔφθανε νὰ είναι

κυνικὸς ἢ στωικός. Στωικοὶ εἰναι συνήθως ὅσοι ἔχουν ὀργανισμὸν ἀναίσθητον εἰς τὸν πόνον καὶ εἰς τὴν ἡδονήν, ἢ ὅσοι ἐδυναμώθησαν εἰς τὴν σπουδήν, μακρὰν ἀπὸ τοὺς δμούς των, μὲ μόνον σκοπὸν γὰρ ὑψωθοῦν ὑπεράνω αὐτῶν.

Ο Θεόφραστος, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς κυνικούς, ποὺ ἤθελαν τὸν φιλόσοφον μὲ ρυπαρὸν φόρεμα, παρουσιάζετο πάντοτε εἰς τὴν διδασκαλίαν του μὲ καθαρὸν καὶ κομψὸν ἔνδυμα.³ Εφόρει λεπτὰ ὑποδήματα, ἔτρωγεν εἰς πολυτελῆ τράπεζαν καὶ ἐκατοικοῦσεν εἰς εὐρύχωρον σπίτι.

Ἡτού εὑπαρος, εἶχε πολλοὺς δούλους καὶ ἔζη πάντοτε μὲ χλιδήν, καὶ μάλιστα τὸν ἐκατηγόρησαν διὰ τὸν ἀσεμνον ἔρωτα, ποὺ εἶχε μὲ τὸν υἱὸν τοῦ Ἀριστοτέλους Νικόμαχον. Εἰς ἀπὸ τοὺς δούλους του εἴχεν ἀκολουθήσει τὰ φιλοσοφικὰ μαθήματα του Θεοφράστου, κατόπιν δὲ ἐδίδασκεν ὅτι ἡ ψυχὴ ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ τὴν ἐλευθερίαν της μέσα καὶ εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα, ποὺ δὲν τῆς ἀνήκει.

Δὲν γνωρίζομεν ἀν ὁ Θεόφραστος ἐπροτίμησε τὴν φιλοσοφίαν ἀφορούσιν τοῦ ἀγάμου βίου ἀπὸ τὰ βάσανα τῆς οἰκογενείας· εἰναι δμως βέβαιον ὅτι δὲν ἀφησε τέκνα.

Ο Κικέρων ἀναφέρει ὅτι ὁ Θεόφραστος ἐπροτιμοῦσε περισσότερον ἀπὸ κάθε τι νὰ ἐπαναπάνεται εἰς τοὺς κόλπους τῆς φιλοσοφίας, τοῦτο δμως δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸν Πλούταρχον, δ δοιος μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ὁ Θεόφραστος ἐπολέμησε δύο φοράς, διὰ νὰ ἀπελευθερώσῃ τὴν πατρίδα του ἀπὸ τὴν τυραννίαν.

Η ἀγάπη τοῦ Θεοφράστου πρὸς τὴν φιλοσοφίαν ἦτο μεγάλη, διὰ τοῦτο δὲν ἐπαυσε νὰ διδάσκῃ, οὔτε ὅταν ἐφθασεν εἰς βαθὺ γῆρας, καὶ, ὅταν δὲν ἡμποροῦσε πλέον νὰ περπατῇ, ἔζήτει νὰ τὸν διηγοῦν πρὸς τοὺς μαθητάς του ἐπάνω εἰς φορεῖον.

Η λεπτότης τῶν τρόπων, ἡ χάρις τῆς δμιλίας, ἡ πολυμάθεια καὶ τὸ εἰρωνικὸν πνεῦμα τοῦ Θεοφράστου ἔκαμγαν παντοῦ ἐπιθυμητὴν τὴν παρουσίαν του.

Καὶ, ὡς ἦτο περιζήτητος, ἐσύχναζε παντοῦ καὶ ἐλαβε τὴν εὐ-

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

καιρίαν νὰ γνωρίσῃ διαφόρους ἀνθρώπους καὶ νὰ σπουδάσῃ τὰ
ἥθη καὶ τοὺς χαρακτῆράς των.

Ο Θεόφραστος ἡγάπησε τὰς ἥδωνάς ως φιλόσοφος καὶ τὰς
ἔθεωρει ὡς ἀναπαύσεις χρησιμούς εἰς τὴν ἀρετήν. Τὰς γνώμας,
τὰς ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις του, δοσας ἀναφέρουν δ. Πλούταρχος,
δ. Στοβαῖος, δ. Διογένης Δαέρτιος, δ. Κικέρων, δ. Σουΐδας καὶ ἄλ-
λοι, δυναμεθα νὰ συνοφίσωμεν εἰς τὰ ἀκόλουθα ἀποφθέγματα.

§ 1. Διὰ γὰρ εἰναι κανεὶς ἄξιος νὰ ὀνομάζεται ἐνάρετος, δὲν
ἀρκεῖ γὰρ εἰναι εὐσεβὴς καὶ νὰ προσφέρῃ θυσίας, ἀλλὰ πρέπει
νὰ ἔχῃ ὑποταγὴν πρὸς τὴν θεότητα, ἀγνῆν ψυχὴν καὶ νὰ εἴγαι
καλὸς πατήρ, καλὸν τέκνον, καλὸς σύζυγος.

§ 2. Δὲν πρέπει κανεὶς ν' ἀγαπᾶ τοὺς ἄλλους πρὶν τοὺς γνω-
ρίσῃ καλά, καὶ τοὺς ἀδελφούς του πρέπει ν' ἀρχίζῃ νὰ τὸς
ἀγαπᾶ.

§ 3. Οἱ καλοὶ ἀνθρώποι δὲν ἔχουν ἀνάγκην ἀπὸ πολλοὺς
νόμους.

§ 4. Συχνὰ ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ μισηθῇ, μόνον ἐπειδὴ ἡγα-
πήθη παραπολύ.

§ 5. Τὰ μάτια μας δὲν βλέπουν τὰ σφάλματα ἐκείνου, τὸν
δοποῖον ἀγαπῶμεν.

§ 6. Ἡ ἀρχὴ τῆς κοινοκτημοσύνης μεταξὺ φίλων πρέπει νὰ
ἐννοηταὶ πρὸ πάντων ὑπὸ τῶν κοινῶν φίλων⁽¹⁾.

§ 7. Ὅταν συλλογισθῇ κανεὶς, βλέπει δτὶ δὲν πρέπει νὰ φθονῇ
τὸν πλοῦτον, διότι θλοι μεταχειρίζονται τὰ αὐτὰ πράγματα τῆς
πρώτης ἀνάγκης.

§ 8. Τὰ ἐγκλήματα, ποῦ γεννᾷς ἢ ἀχαλίνωτος ἥδονής, εἴναι
βαρύτερα ἀπὸ ἐκεῖνα, ποῦ ἡμπορεῖς νὰ γεννήσῃς δ. θυμός.

§ 9. Ὁ ἔρως εἰναι πάθος ἀργῆς ψυχῆς, εἶναι ὑπερδολικὴ καὶ
ἐπερίσκεπτος ἐπιθυμία, ποῦ γεννᾶται γλήγορα καὶ ἐξαλείφεται
ἴργα.

1) Τὰ περὶ φιλίας ἀξιώματα είναι ἀποσπάματα τῆς συγγραφῆς τοῦ Θεο-
φραστοῦ περὶ φιλίας. Εἰς τὸ ἔργον του ἐκείνο ἐπραγματεύετο ἀν πρέπει κα-
νεὶς νὰ θυσιάζῃ τὴν ὑπόληψήν του διὰ τὸν φίλον του, καὶ μέχρι πολου σημείου.

§ 10. Ή ώραιότης είναι ἀπάτη ἀλαλος.

§ 11. Αἱ γυναῖκες δὲν πρέπει νὰ ἐπιδιώχουν τοὺς ἄνδρας, μάλιστα δταν είναι καλλωπισμέναι, διότι αὐτὸ φέρει κακὰ ἀποτελέσματα.

§ 12. Αἱ γυναῖκες πρέπει νὰ διαπρέπουν εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ δχι εἰς τὰ πολιτικά.

§ 13. Πρέπει νὰ γνωρίζῃ καθεὶς νὰ τιμᾷ τὸν ἔαυτὸν του, ἀν θέλῃ νὰ μὴν αἰσθάνεται ἐντροπήν ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἄλλους.

§ 14. Πρὸς κάποιον, ποῦ ἐκοκκλίνειν ἀπὸ ἐντροπήν, δ Θεόφραστος εἶπεν: Ἐχε θάρρος, τέχνον· τοιοῦτον είναι τὸ χρῶμα τῆς ἀρετῆς.

§ 15. Ή συκοφαντία, τὴν ὅποιαν γεννᾶ φθόνος, δὲν ἀργεῖ νὰ ἔξαφανισθῇ (¹).

§ 16. Οἱ φαῦλοι καίρονται περισσότερον διὰ τὰς συμφορὰς τῶν ἀλλων παρὰ διὰ τὴν ἴδικήν των εὔτυχίαν.

§ 17. Οἱ φθονεροί είγαι πλέον ἀξιολύπητοι ἀπὸ τοὺς δυστυχεῖς, ἐπειδὴ δὲν ὑποφέρουν μόνον ἀπὸ τὴν ἴδικήν των δυστυχίαν, καὶ ἀπὸ τὴν εὔτυχίαν τῶν ἀλλων.

§ 18. Ή εὐεργεσία, αἱ τιμαι καὶ αἱ τιμωρίαι είναι οἱ δεσμοὶ τῆς κοινωνίας.

§ 19. Πρέπει νὰ θέλωμεν τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν, δχι διὰ νὰ ἔχωμεν τὰς ἀπολαύσεις μας, ἀλλὰ διὰ νὰ ζῶμεν μὲ ἀρετὴν.

§ 20. Πλέον ἐνδοξος είναι ἡ ζωὴ τοῦ Ἀριστείδου, ἀν καὶ δὲν ἐστάθη πολὺ ἡδονική, ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Συβαρίτου καὶ τοῦ Σαρδαναπάλου.

§ 21. Νὰ ἔχῃς τάξιν εἰς τὰς ὑποθέσεις σου, νὰ εἰσαι ἐπιφυλακτικὸς πρὸς τοὺς φίλους σου, διὰ νὰ μὴν τοὺς κάμης ἔχθρούς, καὶ νὰ κανονίζῃς μαζί των τοὺς λογαριασμούς σου.

§ 22. Ή ψυχὴ πληρώνει εἰς τὸ σῶμα ἀκριβὸν ἐνοίκιον, καὶ είναι περισσότεροι αἱ ζημιαι παρὰ αἱ ὡφέλειαι.

1) Ο Διογένης Λαζέτιος ἀναφέρει δτι δ Θεόφραστος είχε γράψει πραγματείαν περὶ συκοφαντίας.

§ 23. Ἡ δαπάνη τοῦ χρόνου μᾶς στοιχίζει πολύ.

§ 24. Υπάρχει ἡλικία, που δὲν ἐπιτρέπει οὔτε ἀναδολὴν οὔτε ἀμέλειαν.

§ 25. "Οταν εἰσαι ἀμαθής, κάμνεις καλὰ νὰ σιωπᾶς, δχὶς δμως καὶ ὅταν εἰσαι μορφωμένος.

§ 26. Τὸ σκῶμμα εἶναι ὀνειδισμὸς μετασχηματισμένος τῶν σφαλμάτων τοῦ ἄλλου⁽¹⁾.

§ 27. Τόσον δύσκολον εἶναι τὸ αὐτοσχέδιον πνεῦμα, ώστε δλιγάτερος κίνδυνος εἶναι νὰ ἐμπιστεύθῃς εἰς ἀλογον ἀχαλίνωτον παρὰ νὰ ἔκτεθῇς εἰς δύμιλίαν ἀπρομελέτητος.

§ 28. Πρέπει νὰ διορθώνωμεν συχνὰ δις, τι ἐγράψαμεν, ἀν θέλωμεν νὰ μὴν ἔχῃ σφάλματα.

§ 29. Κανεὶς δὲν πρέπει νὰ ἐμπιστεύεται τὴν τύχην, ἐπειδὴ, χωρὶς νὰ τὸ περιμένῃς, ἥμπορει νὰ χάσῃς εύτυχίαν, που ἀπέκτησες μὲ πολὺν κόπον.

§ 30. Ἡ τύχη κυνεργῷ τοὺς ἀνθρώπους καὶ δχὶς ἡ φρόνησις.

§ 31. Ἡ μουσική, ἡ τέχνη αὐτὴ ποῦ παρηγορεῖ τὸν ἀνθρώπον, ἀνάγεται εἰς τρεῖς ἀρχάς, εἰς τὴν λύπην, εἰς τὴν ἡδονὴν καὶ εἰς τὸν ἐνθουσιασμόν.

§ 32. Υπάρχουν περιστάσεις, κατὰ τὰς δποίας ἔκεινος ποῦ ὑπηρετεῖ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους δφείλει νὰ μὴν ἀντιπράττῃ κατὰ τῶν περιστάσεων, ἀλλὰ γὰρ θυσιάζῃ μέρος τῶν ἔθνων συμφερόντων, διὰ νὰ μὴ χαθοῦν δλα⁽²⁾.

§ 33. (1) Ἀνθρώποι θυσιάζουν πολὺ μέρος τῶν ἡδονῶν εἰς τὴν φιλοδοξίαν. Πεθαίνομεν μόλις ἀρχίσωμεν τὴν ζωὴν⁽³⁾, ώστε δὲν

1) Ὁ Ἀριστοτέλης ὁνομάζει τὸ σκῶμμα σεμνὴν ὕδριν.

2) Αὗτη εἰναι: ἡ βάσις συγγραφῆς τοῦ Θεοφράστου περὶ τῆς πολιτεικῆς τῶν περιστάσεων, τὴν ἀναφέρουν δὲ διογένης Λαζέρτιος καὶ δικέρων.

3) Ὁ Κικέρων λέγει διὰ διεόφραστος εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του παρεπονεῖτο, διότι ἡ φύσις ἔδωσε μικροδιότητα εἰς περιττὰ ζῆτα, καὶ δχὶς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ νὰ τελειοποιήσουν τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας. Ὁ δὲ ἄγιος Ἱερώνυμος ἀναφέρει διὰ διεόφραστος, διαν ἐπληγοῖς πρὸς τὸν θάνατον, εἰπεν διὰ λυπεῖται, διότι ἐγκαταλείπει τὴν ζωὴν, διαν ἡρχίσεις νὰ γίνεται σοφός.

βλέπω τίποτε ἐπιβλαβέστερον ἀπὸ τὴν φιλοδοξίαν. Εὔδαιμογείτε, καὶ, ἢ ἀφήσατε τὴν φιλοσοφίαν, διότι θέλει μεγάλους κόπους, ἢ ἀσχολεῖσθε εἰς αὐτὴν μὲν ζῆλον, διότι φέρει μεγάλην δόξαν.

§ 34. Περισσοτέρα εἶναι ἢ μεγαλοφροσύνη παρὰ ἡ ὥφελεια εἰς αὐτὴν τὴν ζωήν.

Ἄπὸ τὰ ἀποφθέγματα αὐτά, δάκη τῆς μεγάλης σκέψεως τοῦ Θεόφραστου, βλέπομεν μὲν πόσην δύναμιν καὶ φιλοσοφικὴν ἀντίληψιν τὸ πνεῦμα του γημπόρεσε νὰ ὑψωθῇ, ν' ἀντικρύσῃ τὴν ζωὴν καὶ νὰ ἔξωτερικευθῇ ὡσὰν εἰς μίαν ηθικὴν ἀποχάλυψιν.

* * *

‘Ο Θεόφραστος ἀπέθανεν εἰς τὰς Ἀθήνας τὸ 287 π.Χ., χρηστὸς δὲ ἀπειρα συγγράμματα, 220 κατὰ τὸν Διογένην Δαέρτιον, ἀλλὰ δὲ καὶ τῆς βαρβαρότητος τὰ κατέστρεψαν σχεδὸν δλὰ. Κις αὐτὰ εἶχε συμπληρώσει καὶ ἐπεκτείνει τὰς θεωρίας τῶν διεισπλάκων του ‘Αριστοτέλους. Ή ἀπέραντος πολυμάθεια του περιέλαβεν δλας τὰς γνώσεις τῆς ἐποχῆς του.

‘Ο Θεόφραστος ἡτο παρατηρητής τῶν ηθῶν καὶ τῶν πραγμάτων μὲν κρίσιν καὶ ὀρθοφροσύνην, ἀλλὰ δὲν ἡτο πνεῦμα δημιουργικόν, ποῦ ἀνοίγει νέους δρόμους.

‘Ο Θεόφραστος εἰς τοὺς Χαρακτῆράς του περιγράφει τὰ ηθη τῶν ‘Αθηναίων, δχι δλων τῶν ‘Ελλήνων, τοῦτο δμως εἶναι ἀδιάφορον, διότι δ χαρακτῆρ εἶναι δ ἴδιος παρ’ δληγ τὴν ἀπόστασιν τῶν αἰώνων, ἐκτὸς μερικῶν συνηθειῶν, ποῦ δὲ έχουν ἔκλειψει η ξεινούς ἀντικατασταθῆ δι’ ἀλλων.

‘Η δημοκρατία τῶν ‘Αθηγῶν τότε ἡτο ἐλευθέρα πόλις, μὲ δραίας πλατείας, μὲ τὴν ἀγορὰν μὲ τὰ ἀγάλματα, μὲ τὰ θέατρα, κέντρον πολιτισμοῦ καὶ πνευματικῆς ἀκμῆς. Οἱ δοῦλοι ήσαν πρωρισμένοι διὰ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ λουτροῦ, τῶν συμποσίων, τῶν ταξιδίων.

Οἱ ἀνθρωποι, τοὺς δποίους δ Θεόφραστος περιγράφει εἰς τοὺς

Χαρακτήράς του, ἐπεργοῦσαν τὴν ζωήν των εἰς τὰς πλατεῖας καὶ εἰς τοὺς ναούς, εἰς τὰ ἀμφιθέατρα καὶ τὰς στοάς.

Διάφοροι ἡθικολόγοι ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι ἐπροσπάθησαν νὰ μιμηθοῦν τοὺς Χαρακτῆρας τοῦ Θεοφράστου: δ La Bruyère, δ Abbé de Villiers, δ Vauvenargues, δ Γερμανὸς Gellert καὶ ἄλλοι, μεταξὺ τῶν δποίων καὶ δ ἴδικός μας Λασκαράτος.

Ἄπὸ τοὺς Χαρακτῆρας τοῦ Θεοφράστου δὲν πρέπει νὰ ζητήσωμεν τὴν περίτεχνον λεπτότηταν οὕτε τὸν βαρὺν φραστικὸν διάκοσμον, ποῦ χαρακτηρίζει τὰ νεώτερα φιλολογικὰ ἔργα αὐτοῦ τοῦ εἰδους: ἔχουν δμως τὴν σεμνὴν ἀρχαικὴν ἀπλότητα, τὴν γυμνὴν ἀκρίβειαν, ποῦ μᾶς δίγει ἐντύπωσιν πλέον δυνατὴν ἀπὸ δλας τὰς πολυλογίας.

Οἱ Χαρακτῆρες τοῦ La Bruyère καὶ τοῦ Λασκαράτου φυσικὰ δὲν ἡμποροῦν νὰ δμοιάζουν μὲ τοῦ Θεοφράστου. Εἰς τοὺς σημερινοὺς χαρακτῆρας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εὕρωμεν τὰς δημοσίας συνελεύσεις τοῦ λαοῦ, ἢ τὰς συναθροίσεις εἰς τὴν παλαίστραν, ἢ τὰ μέρη, δποι οἱ φιλόσοφοι ἐδίδασκαν τὰ δόγματά των. Ἡ σκηνοθεσία ἔχει ὑποστῆ διζικήν μεταβολήν: δ ἀνθρωπος δμως μένει δ ἴδιος.

Διὰ νὰ κριθῇ εἰς χαρακτήρο, χρειάζεται προσπτικὴν καὶ πρὸ πάντων χρειάζεται φῶς καὶ ἐπίγνωσιν. Διὰ τοῦτο πρέπει πάντα νὰ ἔχωμεν ὑπ’ ὅφει τὴν ἐποχήν, ποῦ ἐγράφησαν οἱ Χαρακτῆρες. Ὁ La Bruyère ζωγραφίζει τοὺς ἀνθρώπους τοῦ καιροῦ του, ἐπῆρεν ως πρόσωπα τὰ πρόσωπα, ποῦ τὸν περιεστοίχιζαν, τὰς φυσιογνωμίας, ποῦ ἐγνώρισεν. Ὁ Θεόφραστος δὲν ἀντέγραψεν, ἀλλὰ ἔξεικόνισεν ὡς ζωγράφος τῆς ἱστορίας ποῦ ἐκλέγει καὶ συναθροίζει διάφορα πρόσωπα, διὰ νὰ δημιουργήσῃ τὴν συνολικὴν μορφήν, ποῦ θὰ δμοιάζῃ καπως πρὸς δλους. Ἐμιμήθη τὰς γενικὰς γραμμάς, τὴν τελικὴν ἐντύπωσιν, ἢ δποία δὲν διαφέρει πολὺ εἰς ἀτομα, ποῦ ἔχουν δμοιον χαρακτῆρα. Καὶ ἔτσι σχηματίζει μίαν ἴδαικὴν ἀλήθειαν, ἢ δποία πλησιάζει πρὸς τὴν φυσικήν, χωρὶς δμως καὶ νὰ εἶναι.

“Οπως δ Θεόφραστος ἔλαβε τὴν ὅλην τῶν Χαρακτήρων του

ἀπὸ τὴν ἀθηγαῖκὴν ζωὴν τῶν χρόνων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἔτσι καὶ διατυρικὸς ποιητὴς Δασκαράτος ἀπὸ τὴν Κεφαλληνίαν τῆς ἐποχῆς του. Τὸ «Ἴδού δὲ ἀνθρωπος» τοῦ Δασκαράτου ἔχει ξεχωριστὸν χαρακτῆρα sui generis. Ἐρευνᾷ τὴν φυχικὴν σύστασιν τοῦ ἀτόμου, ὑποδεικνύει κάθε ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν, παρουσιάζει τὴν γελοίαν δψιν τῆς ζωῆς, ζωγραφίζει τὰς σκέψεις, τὰς διαθέσεις, τὰ κινήματα.

Ἄν καὶ ἡ χαρακτηρογραφία εἰναι μᾶλλον φιλοσοφικὸν πεζογράφημα, ἡ δὲ σάτυρα ποιητικὸς χλευασμός, ἐν τούτοις ἔχουν μεταξύ των στεγήν σχέσιν. Καὶ ἡ σάτυρα καὶ ἡ χαρακτηρογραφία ἔχουν πηγὴν τὸν κοινωνικὸν βίον, συμπορεύονται δὲ παρὰ τὴν ἡθικήν, διότι ἔχει μόνον ἀποδεικνύουν τὸ κακόν, ἀλλὰ καὶ τὸ γελοιοποιούν. Πάντοτε δὲ θεραπεύει τελεσφορώτερον. ἡ εἰρωνεία ἀπὸ κάθε ὅδριν, συμβουλήν ἡ κατηγορίαν. Ἡμποροῦμεν λοιπὸν νὰ εἰπωμεν ὅτι ἡ σάτυρα καὶ ἡ χαρακτηρογραφία εἰναι δύο δρόμοι, ποῦ ἀναχωροῦν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ, διὰ νὰ καταλήξουν εἰς τὸ ἴδιον τέρμα. Διὰ τοῦτο καταγινόμενος εἰς τὴν μετάφρασιν τῶν Χαρακτήρων τοῦ Θεοφράστου, χωρὶς νὰ θέλω, ἔφερα τὴν σκέψιν μου εἰς τὸν Δασκαράτον περισσότερον παρὰ εἰς τὸν La Bruyère. Καὶ τοῦτο ἡθέλησα νὰ ὑποστηρίξω εἰς συνομιλίαν μου μ' ἓνα καθηγητήν. Ἐκεῖνος μοῦ ἔλεγεν ὅτι μόνον δ Θεόφραστος ἐπέτυχεν εἰς τοὺς Χαρακτήρας του, δλοι δὲ οἱ ἄλλοι ἀπέτυχαν καὶ παρενόησαν ἀκόμη καὶ τὸν σκοπόν. Ἀγτὶ νὰ τοῦ ἀπαντήσω ἐπροτίμησα νὰ δικαιώσω μίαν ἀκόμη φορὰν τὸν La Bruyère, δ ὅποιος ἔλεγεν ὅτι εἰς μερικοὺς σοφοὺς ἀρέσουν μόνον τῶν ἀρχαίων τὰ ἀποφθέγματα, ἢ τὰ παραδείγματα, ποῦ μᾶς παρουσιάζει ἡ ἱστορία τῶν Ἑλλήνων, τῶν Ρωμαίων, τῶν Περσῶν καὶ τῶν Αἰγυπτίων· δι' αὐτοὺς δ σύγχρονος κόσμος εἰναι ἀνούσιος, καθὼς καὶ ἡ φιλολογία, ποῦ ἔχει πηγάδει ἀπὸ αὐτόν.

Καὶ φυσικὰ οὕτε καν ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν σκέψιν μου νὰ συγχρίνω τὸν Θεόφραστον μὲ τὸν Δασκαράτον ἢ τὸν La Bruyère, διότι γνωρίζω δι, ἀν ἡ φύσις δὲν δμοιοκαταληκτεῖ ποτὲ τὰ τέκνα

της, πολὺ περισσότερον ἡ τέχνη δὲν δμοικαταληκτεῖ τους συγγραφεῖς.

Οἱ χαρακτῆρες τοῦ Λασκαράτου εἰναι μία ἀνατομία ψυχῶν, μία διάγνωσις χαρακτήρων.

Ο Ἄριστοτέλης εἰς τὴν Πητορικὴν του, δταν ἐξετάζῃ τὰ πάθη, προσωποποεῖ τους χαρακτῆρας ὡς ἔξεικονιζόμενα πρόσωπα. Οἱ Χαρακτῆρες τοῦ Λασκαράτου εἰναι εἰκόνες συγχρόνων. Δὲν εἰναι γενικοὶ τύποι, χαρακτῆρες ἀνθρώπινοι κάθε τόπου καὶ ἐποχῆς. Εἰναι δμως τόσον ζωντανοὶ καὶ ἀληθινοὶ, ὅστε δὲν ἡμποροῦν νὰ μείνουν περιωρισμένοι εἰς τὸν τοπικὸν κύκλον.

Ο Θεόφραστος πλησιάζει μᾶλλον πρὸς τὸν αἰώνιον ἀνθρώπον, διότι δὲνθρωπος κάθε ἐποχῆς εἰς τὰς γενικὰς γραμμὰς θὰ εἰναι πάντα ὑποκριτής, φλύαρος, φιλάρεσκος, ἀδιάντροπος, φορτικός, ψευδοπρόθυμος, ἀγενής, δεισιδαλιμῶν, μεμψίμοιρος, δύσπιστος, μικροφιλότιμος, φιλάργυρος, ὑπερήφανος, δειλός, κακολόγος, πονηρός, αἰσχροκερδῆς.

Ο Θεόφραστος, πλούσιος καὶ σοφός, εὐτυχῆς καὶ δυνατός, ἐβάδισε κάτω ἀπὸ τὴν διπλῆν φεγγοθολήν τοῦ ήλιου τῆς ζωῆς καὶ τῆς τέχνης, καὶ ἐγνώρισε τὸν αἰώνιον ἀνθρώπον εἰς δλας του τὰς μορφὰς καὶ τὰς ψυχικὰς ἀποχρώσεις. Ο δὲ ἀρχαῖος λυρικὸς Εὔηνος εἶπεν :

· Ήγοῦμαι σοφίας εἰναι μέρος οὐκ ἐλάχιστον
δρθῶς γνώσκειν οἵος ἐκαστος ἀνήρ.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΩΤΡΟΣ

Αρχείο
Επίτιμης Καθηγήσης
Επίκουρης Καθηγήσης
Επίκουρης Καθηγήσης

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

Συχνὰ ἐσυλλογίσθην καὶ δὲν θὰ παύσω νὰ συλλογίζωμαι μὲ ἀπορίαν, διατί τάχα, ἐνῷ δλόκληρος ἡ Ἑλλὰς εὐρίσκεται κάτω ἀπὸ τὸν ἕδιον οὐρανὸν καὶ δλοι οἱ Ἑλληνες ἀνατρέφονται μὲ τὸν ἕδιον τρόπον (¹), συμβαίνει νὰ μὴν ἔχουν τὰ ἕδια ἥθη.

Ἐγώ, δὲ Πολυκλῆ (²), ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ ἔξετασα τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου· ἔζησα 99 χρόνους, ἔγνωσισα πολλοὺς ἀνθρώπους, ποὺ εἶχαν διαφοροτρόπους διαθέσεις, καὶ, ἀφοῦ ἐσύγκρινα μὲ ἀκρίβειαν πολλὴν τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς φαῦλους, ἔνόμισα πῶς ἐπρεπε νὰ γράψω τὸν τρόπον τῆς ζωῆς τοῦ καθεγού.

Θὰ σοῦ ἐκθέσω λοιπὸν εἰς γενικὰς γραμμάς, ποῖοι εἶναι οἱ διάφοροι τρόποι τοῦ βίου των· ἐπειδὴ στοχάζομαι πῶς τὰ τέκνα μας θὰ γίνονται καλλίτερα, ἀν τοὺς ἀφήσωμεν παρόμοια παραδείγματα· μὲ αὐτὰ θὰ προτιμήσουν νὰ συναναστρέψωνται καὶ νὰ ξοῦν μαζὶ μὲ τοὺς καλούς, διὰ νὰ μὴ γίνονται χειρότεροι.

Θὰ ἀρχίσω λοιπὸν τώρα, καὶ σὺ πρέπει νὰ μὲ παρακολουθήσῃς καὶ νὰ κρίνῃς ἀν λέγω ὅρθα.

Καί, χωρὶς προθύμια καὶ πολυλογίαν, θὰ κάμω ἀρχὴν τοῦ

1) Οἱ κριτικοὶ κατηγοροῦν τὸ χωρίον τοῦτο, διότι οὐδεμία σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ τῆς ἀγριας ἀνταροφῆς τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων. Ἀλλως οὔτε ἡ Ἑλλὰς ἔχει δλὴ τὸ θέλον κλέμα, διότι ἡ Θράκη διαφέρει ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον καὶ ἡ Βοιωτία ἀπὸ τὴν Ἀττικήν.

2) Ὁ Πολυκλῆς οὗτος ίσως ἦτο διαταγγός τοῦ Ἀγυπτίου, μὲ τὸν δποτογ ητο συνδεδεμένος δ Θεόφραστος.

λόγου ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα ἐκείνων, ποῦ ἀγαποῦν τὴν ὑποκρισίαν. Θὰ καθορίσω πρῶτα τὴν ὑποκρισίαν, θὰ δώσω τὸν ὄρισμόν της καὶ ὕστερα θὰ παραστήσω τὸν ὑποκριτὴν μὲ τὰ χαρακτηριστικά του καὶ τὰ ἀτοπα, εἰς τὰ δυοῖα καταντῷ.

Παρομοίως θὰ προσπαθήσω νὰ φανερώσω καὶ τὰλλα εἴδη τῶν ἔλαττωμάτων.

A

Περὶ ὑποκρισέας.

Ἡ ὑποκρισία θὰ ἡμποροῦσε νὰ δρισθῇ ὡσὰν προσποίησις πράξεων καὶ λόγων πρὸς ἀπάτην.

Οὐ ὑποκριτής, δταν πλησιάζῃ τοὺς ἔχθρούς του, προσποιεῖται ὅτι δὲν τοὺς μισεῖ, ἀλλὰ τοὺς ἀγαπᾷ· καὶ τοὺς ἐπαινεῖ, δταν εἰναι ἐκεῖ, ἐνῷ κρυφὰ τοὺς κατατρέχει. Συμμερίζεται τὴν θλίψιν των, δταν πάσχουν.

Κάμνει πῶς συγχωρεῖ δσους τὸν κακολογοῦν, καὶ πρὸς τὴν δργὴν ἐκείνων, ποῦ τοὺς ἀδίκησεν, δμιλεῖ μὲ πρᾶσον τρόπον.

Αναβάλλει εἰς ἄλλην ἡμέραν νὰ ἴδῃ ἐκείνους ποῦ βιάζονται νὰ τοῦ συνομιλήσουν.

Δὲν δμολογεῖ ποτὲ τίποτε ἀπὸ δ, τι κάμνει, λέγει μόνον πῶς θὰ σκεφθῇ, καὶ προσποιεῖται ὅτι μόλις ἔφθασεν, ή πῶς ἥλθεν ἀργά, ή πῶς εἶναι ἀδιάθετος.

Πρὸς ἐκείνους, ποῦ τοῦ ζητοῦν δάνειον ή βοήθειαν διὰ φίλον, λέγει ὅτι δὲν πωλεῖ. Εἰς ἄλλην περίστασιν ἡμπορεῖ νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ κατάστημά του εἶναι πλημμυρισμένον ἀπὸ ἀγοραστάς, ἐνῷ δὲν πωλεῖ τίποτε.

Προσποιεῖται πῶς δὲν γνωρίζει πράγματα ποῦ ἀκουσε, καὶ ἡμπορεῖ νὰ βεβαιώσῃ πῶς δὲν εἰδε πράγματα ποῦ ἔτυχε νὰ συμβοῦν ἐμπρὸς εἰς τὰ μάταια του.

Αν δώσῃ ὑπόσχεσιν, προσποιεῖται ὅτι δὲν τὴν ἐνθυμεῖται.

Αν τοῦ δμιλήσουν δι' ὑποθέσεις, λέγει ὅτι θὰ σκεφθῇ, ή ὅτι

δὲν γνωρίζει τίποτε, ή δι μένει ἔκθαμβος, ή δι καὶ αὐτὸς ἄλλοτε τὸ ἐστοχάσθη.

Καὶ μὲ συντομίαν ἡμποροῦμεν νὰ εἰπωμεν δι μὲ συνηγήσιμενος τρόπος τῆς διμιλίας του εἶναι δ ἑξῆς : δὲν πιστεύω, δὲν μοῦ φαίνεται, εἶναι παράδοξον, τι μεταβολή, αὐτὰ δὲν τὰ ἐδιηγήθησαν εἰς ἐμέ, περίεργον πρᾶγμα, εἰπέ τα εἰς ἄλλους, ἀπίστευτον, ἄλλὰ πῶς νὰ μὴ σὲ πιστεύσω, ἀπορῶ.

Σὺ ὅμως πρόσεχε, μὴ πιστεύῃς πανουργίας καὶ λόγους αὐτοῦ τοῦ εἰδούς. Δὲν ὑπάρχει τίποτε χειρότερον.

Καὶ πρέπει νὰ ἔχῃς μεγαλυτέραν προφύλαξιν ἀπὸ τὰ ἐπίβουλα αὐτὰ ἥθη παρὰ ἀπὸ τοὺς φαρμακεούς δύφεις.

B'

Περὶ κολακείας.

Διὰ τὴν κολακείαν ἡμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν δι δὲν εἶναι ἔντιμον πρᾶγμα, ἀλλ' δι συμφέρει εἰς τὸν κόλακα.

Οποιος τύχῃ νὰ συνοδεύεται ἀπὸ ἕνα κόλακα, θὰ τὸν ἀκούσῃ εἰς τὸν δρόμον νὰ λέγῃ : «Κύτταξε πῶς σὲ παρατηροῦν, κανένα δὲν κυττάζουν δπως ἐσέ. Χθὲς σὲ ἐπαινοῦσαν εἰς τὴν Στοάν⁽¹⁾ — θὰ ήσαν τριάγτα ἀνθρώποι — καὶ ἔτυχε νὰ ἐρωτήσουν ποῖος εἶναι δ ἀριστος πολίτης· δλοι τότε ἀρχισταν ἀπὸ σὲ καὶ εἰς σὲ ἐτελείωσαν».

Καὶ λέγων πολλὰ ἄλλα παρόμοια τινάζει τάχα τὴν σκόνιν ἀπὸ τὸ φόρεμα τοῦ φίλου του, ἀν δ ἀνεμος δίψη δλίγον ἄχυρον εἰς τὴν κόμην του. τὸ ἀφαιρεῖ καὶ λέγει μὲ τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη : «Βλέπεις, δύο ἡμέρες δὲν σὲ εἶδα καὶ ἐγέμισες ἀσπυρες τρί-

1) Εἰς τὰς Ἀθήνας ἤσαν πολλαὶ στοαί. Ἐπιστημότεραι ἦσαν: ή Βραλική, ή τοῦ Διός καὶ ή Ποικίλη Στοά, ή φραιστέρα, τῆς ἐποίας οἱ τοῖχοι ἦσαν εἰκονογραφημένοι ἀπὸ "Ἐλληνας ζωγράφους. Εἰς τὴν Ποικίλην Στοάν ἐσύγχαζαν οἱ Στωικοὶ καὶ ἐδιδασκεν δ Ζῆγων" αὐτὴν ἐνοιεῖ ἐδῶ καὶ δ Θεόφραστος.

χες, ἀν καὶ ἔχης, διὰ τὴν ἡλικίαν σου, τὴν κόμην μαύρην περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον».

“Οταν ὁ φίλος διμιλῇ, θὰ ἵδης τὸν κόλακα νὰ προστάξῃ τοὺς ἄλλους νὰ σιγήσουν, δταν ἀκούῃ τὸν ἐπαινεῖ, καὶ δταν τελειώσῃ τὴν διμιλίαν του τὸν χειροκροτεῖ καὶ τοῦ φωνάζει εὐγέ !

“Αν δὲ φίλος εἴπῃ κανὲν ἀνόητον ἀστεῖον, θὰ ἵδης εὐθὺς τὸν κόλακα νὰ κυριεύεται ἀπὸ δυνατὸν καὶ ἀκράτητον γέλωτα, καὶ νὰ βουλώνῃ τὸ στόμα του μὲ τὸ φόρεμά του ὡς νὰ προσπαθῇ νὰ συκρατηθῇ..”

Εἰς τὸν δρόμον λέγει πρὸς τοὺς διαβάτας νὰ σταθοῦν, διὰ νὰ περάσῃ ὁ φίλος.

‘Αγοράζει μῆλα καὶ ἀπίδια καὶ τὰ δίδει εἰς τὰ παιδιὰ ἐμπρὸς εἰς τὸν πατέρα, ἔπειτα τὰ φιλεῖ καὶ λέγει : «Τί καλὰ παιδάκια, σὰν τὸν πατέρα τους».

“Αν δὲ φίλος ἀγοράζῃ ὑποδήματα, θ’ ἀκούσῃ τὸν κόλακα λὰ τοῦ λέγῃ ὅτι ἔχει τὸ πόδι πλέον καλόσχημον καὶ σύμμετρον παρὰ τὸ ὑπόδημα.

Εἰς τὰς ἐπισκέψεις τρέχει ἐμπρὸς διὰ νὰ τὸν προαναγγείλῃ, ὕστερα γυρίζει εὐθὺς δπίσω διὰ νὰ εἴπῃ : «Ἐδωσα τὴν εἴδησιν». Είναι ἀκόμη ἵκανὸς νὰ τρέξῃ εἰς τὰ καταστήματα διὰ νὰ ἔξυπηρτεῖση γυναικείας ἀγοράς.

Εἰς τὰς ἕορτὰς είναι ὁ πρῶτος ποῦ ἐπαινεῖ τὰ καλὰ κρασιά. Κάθεται κοντὰ εἰς τὸν φίλον του, καὶ τοῦ λέγει : «Τρώγεις χωρὶς δρεξιν», ἢ τοῦ προσφέρει μερίδα καὶ λέγει : «Πάρε αὐτό, είναι ἐκλεκτόν».

‘Ημπορεῖ ἀκόμη νὰ τὸν ἐρωτήσῃ μήπως κρυώνῃ, ἀν θέλῃ τὸ ἐπανωφόρι του ἥ καὶ νὰ τὸν περισκεπάσῃ ὁ ἴδιος μὲ προσοχήν.

‘Ως νὰ μὴν ἀρκοῦν αὐτά, πλησιάζει περισσότερον τὸν φίλον του, τὸν ἀτενίζει καὶ κάτι τοῦ ψιθυρίζει, ἀλλὰ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ τὸν ἀκοῦν καὶ οἱ ἄλλοι.

Εἰς τὸ θέατρον παίρνει τὰ προσκέφαλα ἀπὸ τὸν δοῦλον διὰ νὰ τὰ στρώσῃ αὐτὸς περιποιητικάτα.

Βεβαιώνει ὅτι τὸ σπίτι τοῦ φύλου του ἔχει οἰκοδομηθῆ μὲ ἀρίστην ἀρχιτεκτονικήν, ὅτι δὲ ἀγρός εἶναι λαμπρὰ καλλιεργημένος καὶ ὅτι ἡ εἰκὼν ὁμοιάζει περισσότερον ἀπὸ τὸ πρωτότυπον.

“Ωστε ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ παρατηρήσῃ διὰ τὸν πόλακα, ὅτι λέγει καὶ κάμνει ὅλα ἐκεῖνα μὲ τὰ ὅποια φαντάζεται πῶς γίνεται εὐχάριστος.

Γ'

Περὶ φλυαρίας.

“Η φλυαρία εἶναι μία ἀπέραντος σειρὰ λόγων χωρὶς σκέψιν καὶ συνειδομόν.

“Ο φλύσρος δὲν δυσκολεύεται καθόλου νὰ καθίσῃ κοντά εἰς ἓνα ἄγνωστὸν του, νὰ τοῦ ἀνοίξῃ συνομιλίαν καὶ ν' ἀρχίσῃ νὰ ἐγκωμιάζῃ τὴν γυναικά του.

“Ἐπειτα τοῦ διηγεῖται τὸ ὄνειρον ποῦ εἶδε τὴν νύκτα, καὶ τὰ φαγητὰ τοῦ δείπνου του.

“Υστερα προχωρεῖ εἰς τὴν ὁμιλίαν καὶ τοῦ λέγει ὅτι οἱ σημερινοὶ ἀνθρώποι εἶναι πολὺ πονηρότεροι ἀπὸ τοὺς παλαιούς.

Προσθέτει ὅτι τὰ στάρια δὲν πωλοῦνται ἀκριβά εἰς τὴν ἀγοράν, ὅτι ἔχονται πολλοὶ ἔνοι εἰς τὸν τόπον, καὶ ὅτι ταξιδεύει κανεὶς μὲ γαλήνην ὑστερα ἀπὸ τὴν ἐορτὴν τῶν Διονυσίων. (¹)

“Αναφέρει ἀκόμη ὅτι, ἂν βρέξῃ ὁ Θεός, θὰ εὐτυχήσουν τὰ γεννήματα τῆς γῆς, ὅτι τὸν ἐρχόμενον χρόνον θὰ καλλιεργήσῃ τὸν ἀγρόν του, ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι βαρὺ πρᾶγμα, καὶ ὅτι δὲ Δάμιππος ἐστησε μεγάλην λαμπάδα (²) εἰς τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια.

1) Ἡσαν πολλαὶ ἔσοται πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου καὶ ἔκαλοῦντο Διονύσια ἡ Βάχχια. Ἐπισημότεραι ἥσαν τῆς πόλεως καὶ τῶν ἀγρῶν τῆς πόλεως ἐτελοῦντο κατὰ τὸν Μάρτιον καὶ τῶν ἀγρῶν κατὰ τὸν Ἰανουαρίον. Ως ἔχ τῆς ναυτικῆς ἀτελείας τῆς ἐποχῆς ἔκεινης ἐπεχείρουν μεγάλα ταξίδια μόνον μετὰ τὰ μεγάλα Διονύσια, δηλαδὴ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἀπριλίου μέχρι τέλους τοῦ Σεπτεμβρίου.

2) Κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς ἴσων Ἐλευσιγίων ἐτελεῖτο ἡ

Ο φλύαρος δὲν παραλείπει γὰ πληροφορήσῃ τὸν ἄγνωστόν του διὰ χθές εἶχεν ἐμετόν, καὶ τὸν ἐρωτᾶ πόσας στήλας ἔχει τὸ Ὁδεῖον (¹) καὶ ποία ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος εἶναι σήμερον.

Αν τὸν ἀνέχεται κανεὶς καὶ δὲν τὸν διώξῃ, αὐτὸς δὲν φεύγει, ἀλλὰ ἔξακολουθεῖ νὰ λέγῃ (ὡς ἄγνωστα δῆθεν πράγματα) διὰ τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια ἕορτάζονται κατὰ τὸν μῆνα Βοηθομιῶνα (²), τὰ δὲ Ἀπατούρια κατὰ τὸν Πυανεψιῶνα (³), καὶ τὰ Διονύσια τῶν ἀγρῶν κατὰ τὸν Ποσειδεῶνα. (⁴)

Πρέπει λοιπὸν καθένας νὰ σώζεται ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, νὰ τοὺς ἀφίνῃ καὶ νὰ φεύγῃ ἀπότομα, ἢν θέλῃ νὰ μὴ πάθῃ πυρετόν· διότι εἶναι δύσκολον νὰ μείνῃ κανεὶς μαζὶ μὲ ἀνθρώπους, δποῦ δὲν ἔχωρίζουν τὸν καιρὸν τῆς ἀναπαύσεως ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς ἐργασίας.

Δ

Περὶ ἀγροικίας.

Ἡ ἀγροικία φαίτεται πῶς εἶναι μία ἀγνοια τῶν καλῶν τρόπων. Ο ἀγροίκος εἶναι ἴκανὸς νὰ μεταβῇ εἰς δημοσίαν συνέλευσιν τὴν ἰδίαν ἡμέραν ποῦ ἔπιε καθάρσιον, καὶ ἡμπορεῖ νὰ

ἴστη τῶν Δφδων, κατὰ τὴν δποιαν. δοσι είχον μυηθῇ ἔφεραν καθ' δληγ τὴν νύκτα λαμπάδας, εἰς ἀνάμηνην τῆς Δήμητρος, ἢ δποια, δταν ἀγενήται τὴν Περασφόγην, ἀναψε δῆδα ἀπὸ τὸ ἱφαστειο τῆς Αἰγαγης.

1) Τὸ Ὁδεῖον, ἀφερωμένον· εἰς τοὺς μουσικοὺς ἀγῶνας, είχεν οἰκοδομηθῇ κατ' ἀπομίμησιν τῆς σκηνῆς τοῦ Ξέρξου. Η κορυφὴ ἀπέληγεν εἰς ὅξυ σημεῖον καὶ ἐστηρίζετο εἰς πολυτρίθμους στήλας ἀπὸ λίθου.

2) Ο Βοηθομιῶν ἀντιστοιχεὶ πρὸς τὸν Σεπτέμβριον.

3) Ο Πυανεψιῶν σωμπάτει μὲ τὸν Νοέμβριον. Κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς έορτῆς τῶν Ἀπατούρων τὰ τέχνα κατεγράφοντο εἰς τὸ βιβλίον τῆς φυλής τῶν γονέων των. Η πρεξίς δὲ αὐτῇ ἐμαρτύρει τὸ νόμιμον τῆς γεννήσεως των.

4) Ποσειδεῶν εἶναι δ Ἰανουάριος.

εἴπη διὰ τὸ μύρον ὅτι δὲν εὑωδιάζει περισσότερον ἀπὸ τὸ σκόρδον. (¹)

Οἱ ἀγροῖκοι φορεῖ χονδρὰ καὶ μεγάλα ὑποδήματα, ὅμιλεῖ μεγαλόφωνα, καὶ ἐνῷ δὲν ἔμπιστεύεται τοὺς φίλους καὶ τοὺς συγγενεῖς του, φανερώνει εἰς τοὺς ὑπηρέτας τὰ μυστικά του καὶ τοὺς συμβουλεύεται διὰ σπουδαίας ὑποθέσεις του, καὶ πρὸς τοὺς χωρικοὺς ποῦ καλλιεργοῦν τὸν ἀγρόν του, διηγεῖται ὅσα ἀκουσεν εἰς τὴν ἀγοράν.

Οἱ ἀγροῖκοι, ὅταν θέλῃ νὰ καθίσῃ, στηκώνει τὰ φορέματά του ἐπάνω εἰς τὰ γόνατα εἰς τρόπον, ποῦ ἀφίνει νὰ φαίνωνται τὰ κρυφά του μέλη. (²)

Διὰ τίποτε δὲν θαυμάζει καὶ εἰς τὸν δρόμον θὰ δείξῃ ἔκπληξιν μόνον, ἀν ἵδῃ γάιδαρον, βῶδι ἢ τράγος· τότε στέκεται καὶ παρατηρεῖ.

Οἱ ἀγροῖκοι συνηθίζει νὰ πηγαίνῃ κρυφὰ εἰς τὸ κελλάρι του, δῆπον πίνει καὶ τρώγει λαίμαργα· ἔπειτα ἀλέθει μαζὶ μὲ τὴν ἀρτοποιίαν, μοιράζει τὰς τροφὰς εἰς τοὺς οἰκείους του καὶ παίρνει καὶ αὐτὸς τὴν μερίδα του, καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ γεύματος στηκώνεται διὰ νὰ δώσῃ χόρτον εἰς τὰ φορτηγά του ζῷα.

Ἄν χτυπήσουν εἰς τὴν θύραν, τρέχει πρῶτος, φωνάζει τὸν σκύλον του, τὸν κρατεῖ ἀπὸ τὸ στόμα καὶ λέγει: «Αὐτὸς φυλάει τὸ κτήμα μου καὶ τὸ σπίτι μου». (³)

Οἱ ἀγροῖκοι, ὅταν ἔχῃ νὰ λάβῃ χρήματα, τὰ παρατηρεῖ μὲ ἀμφιβολίαν ώς κίβδηλα, καὶ τὰ ἐπιστρέφει διὰ νὰ τοῦ δοσθοῦν ἄλλα, καὶ ἀν ἐδάνεισεν ἀροτρον ἢ κοφίνι ἢ δρεπάνι ἢ ἀσκί, τὰ συλλογίζεται τὴν νῦντα ὅταν ἀγρυπνή.

1) Οἱ θεόφραστος γράφει θύμος, ισως δημως κατ' εὐφημισμόν, δπως ἐκάλουν τὰς πόρνας φίλας καὶ τὸ πορνείον οἰκίσκον.

2) Ως γνωστὸν οἱ ἀρχαῖοι ἐφόρουν μόνον χλαρόδια.

3) Ἐδῶ ἔννοει διτὶ ὁ ἀγροῖκος, ἀντὶ γὰρ ἀσχοληθῆ μὲ τὸν ξένον καὶ νὰ τὸν περιποιηθῇ, αὐτὸς χαλίσει τὸν σκύλον ποῦ γαυγόζει.

Καὶ ὅταν καταβαίνῃ εἰς τὴν πόλιν, ἐρωτᾷ ὅποιον συντύχῃ, πόσον στοιχίζουν τὰ ἔνδυματα καὶ αἱ τροφαί, καὶ ἂν μὲ τὴν νέαν σελήνην θὰ γίνουν ἀγωνίσματα, τὸν πληροφορεῖ δὲ ὅτι μόλις φθάσῃ εἰς τὴν πόλιν, θὰ κόψῃ τὰ μαλλιά του.

‘Ο ἀγροῦκος εἰς τὸ δημόσιον λουτρὸν τραγουδεῖ μεγαλόφωνα, ἔχει καρφιὰ εἰς τὰ ὑποδήματά του, καὶ καθὼς περνᾷ εἰς τὸν δρόμον, ἀγοράζει σαλαμικὰ ἀπὸ τὸ μαγαζὶ τοῦ Ἀρχία. (¹)

E

Περὶ φιλαρεσκείας.

‘Ημποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ φιλαρέσκεια εἶναι μία εὐχάριστος καὶ ἀπατηλὴ συναναστροφή.

‘Ο φιλάρεσκος, ἀν ἀντικρύσῃ ἀπὸ μακρὰν κανένα γνωστόν του, τρέχει πρὸς αὐτόν, τὸν χαιρετᾷ, τὸν δυνομάζει λαμπρὸν ἀνθρωπὸν, τοῦ κάμνει ὑπερβολικοὺς ἐπαίνους, τὸν κρατεῖ μὲ τὰ δύο του χέρια, τὸν συντροφεύει δλίγον, τὸν ἐρωτᾷ πότε θὰ τὸν ἰδῇ καὶ πάλιν, καὶ ἐνῷ τὸν ἀποχωρίζεται, ἔξακολουθεῖ νὰ τὸν ἐγκωμιάζῃ.

‘Αν τὸν ἐκλέξουν ὡς διαιτητήν, φέρεται κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ ἀρέσῃ ὅχι μόνον εἰς ἐκεῖνον ποῦ τοῦ ἔχει ἐμπιστευθῆ τὰ συμφέροντά του, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἀντίθετον, καὶ τοῦτο διὰ νὰ φανῇ ἀμερόληπτος.

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀποφαίνεται ὅτι ἔχουν περισσότερον δίκαιον οἱ ἔνοι παρὰ οἱ συμπολῖταί του.

‘Αν τὸν προσκαλέσουν εἰς γεῦμα, ζητεῖ νὰ φέρουν τὰ παιδιά

1) Ὁ Ἀρχίας ἦτο ταριχοπώλης. Εἰς τὰς Ἀθήνας τὰ ὄνδματα μερικῶν ἐμπόρων ἦ τεχνιτῶν, περιφήμων εἰς τὸ ἐπάγγελμά των, εἰχαν καταντῆσει παραιμάδη. Τὰ σαλαμικὰ εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας ἔθεωροῦντο ὡς τὰ πλέον πρόστυχα τρόφιμα. Καὶ ἐδὴ τοῦτο ὑπαινίσσεται δὲ Θεόφραστος.

εἰς τὸ τραπέζι, παρατηρεῖ ὅτι δμοιάζουν εἰς τὸν πατέρα τους ὡσὰν δύο στάλες νεροῦ ἀπὸ τὴν ίδια βρύση. Ἐπειτα τὰ φιλεῖ καὶ τὰ βάζει νὰ καθίσουν κοντά του καὶ παιγνιδίζει (¹) μαζί τους ἢ τὰ ἀφίνει νὰ κοιμηθοῦν εἰς τὰ γόνατά του, ἀν καὶ τὸν στενοχωροῦν.

Ο φιλάρετος κόβει συχνά τὰ μαλλιά του, καθαρίζει τὰ δόντια του, ἀλλάζει τὰ φορέματά του προτοῦ χαλάσσον, καὶ ἀλείφεται μὲ μύρα. Καὶ εἰς τὴν ἀγορὰν πλησιάζει μόνον τὰς τραπέζας τῶν χρηματιστῶν, εἰς δὲ τὰ γυμνάσια συχνάζει τὰ μέρη ὅπου γυμνάζονται οἱ ἔφηβοι (²), καὶ εἰς τὰ θέατρα πηγαίνει νὰ καθίσῃ κοντά εἰς τοὺς στρατηγούς.

Μολονότι δὲν ἀγοράζει ποτὲ τίποτε διὰ τὸν ἑαυτόν του, ἀσκολεῖται πάντοτε διὰ τὰς ἀγορὰς τῶν φύλων του εἰς ἕνα μέρη.

Πότε στέλλει διάφορα δῶρα εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ πότε λακωνικοὺς σκύλους (³) εἰς τὴν Κύζικον, ἢ μέλι τοῦ Ὑμῆτοῦ εἰς τὴν Ρόδον. Δὲν παραλείπει δὲ νὰ κάμη ταῦτα γνωστά εἰς ὅλην τὴν πόλιν.

Ὑπερηφανεύεται, διότι κατέχει πιθήκους διαφόρων εἰδῶν, Σικελικάς περιστεράς, ἀστραγάλους ἀπὸ κόκκαλον δορκάδος (⁴), στρογγυλάς θηραϊκάς ληρύθους (⁵), κυρτάς ἔρβδους Λακεδαιμονίους (⁶) καὶ ὑφασμάτην παραπετάσματα ποῦ ἀπεικονίζονται

1) Ἔδω ἡ θεόφραστος γράφει: «ἀσκός, πέλεκυς». Βεβαίως αἱ λέξεις αὗται θὰ ἐστήμαινον ἀθύρρατα ἢ παγρύδια. Ἐπειδὴ διμως δὲν γνωρίζομεν περὶ τούτων, ἀπεδίσαμεν Ἑλλως τὴν φράσην.

2) Εἰς τὰ μέρη αὗτά τῶν γυμνασίων ὑπῆρχαν μεγάλαι αἴθουσαι μὲ καθίσματα. Εκεὶ διέγκαζον οἱ φιλάρετοι, οἱ βήτορες καὶ οἱ σαρισταὶ μὲ τοὺς μανῆρας των.

3) Οἱ λακωνικοὶ σκύλοι ήσαν γάνος μικρών ἀπὸ σκύλους καὶ ἀλέποντα.

4) Οἱ ἀστράγαλοι ἔχρησιμες εἰς τοὺς ἀρχαίους διὰ νὰ κατέναι μὲ αὗτοὺς τὴν τυχηρότητα παγρύδι.

5) ἔρβδοσχάτα.

6) Τὰς κυρτάς αὗτάς βέβδους ἐσυντίθενται οἱ Σπαρτιάται νὰ χρατοῦν κατὰ τὰς υπελεύσεις, ἀπηγορεύοντας δὲ τοὺς ἡ "Ἀλκανδρός ἐκλύγραστον δόρβαλμον τοῦ Διοκόδορου. Εἰς τὰς Ἀθήνας πολλοὶ νέοι μηρύται τὴν Σπαρτιατικῶν τρόπων εσυντίθενται νὰ χρατοῦν κυρτάς βέβδους.

τοὺς Πέρσας, καὶ προαιώλιον ἐν εἴδει κονίστρας καὶ σφαιριστήριον.

‘Ο φιλάρεσκος περιδιαβάζει παγτοῦ καὶ προσφέρει τὰ πράγματά του πρὸς τοὺς φιλοσόφους, τοὺς σοφιστάς, τοὺς ὁπλομάχους καὶ τοὺς μουσικούς· καὶ δταν τοὺς προσκαλῇ, διὰ νὰ δείξουν τὴν τέχνην των, αὐτὸς πηγαίνει τελευταῖος, διὰ νὰ εἴπῃ κανεὶς ἐκ τῶν θεατῶν πρὸς τὸν ἄλλον: « Ἰδού, αὐτὸς εἶναι ὁ κάτοχος τῆς παλαιάστρας ».

ΣΤ'

Περὶ ἀναιδείας.

‘Αναιδεία εἶναι ἡ τόλμη πράξεων καὶ λόγων αἰσχρῶν. Ο ἀναιδῆς εἶναι ἔτοιμος νὰ δρκισθῇ διὰ τὸ τίποτε καὶ χωρὶς λόγον, καὶ καθόλου δὲν τὸν μέλει ἂν τὸν κακολογήσουν ἢ ἂν τὸν ὑβρίσουν. Ή συμπεριφορά του εἶναι χυδαία καὶ ἀδιάντροπος, καὶ ἡμπορεῖ αὐτὸς νὰ κάμῃ κάθε τι.

Εἶναι ἵκανός, χωρὶς νὰ ἔχῃ μεθύση, νὰ χορεύσῃ τὸν κόρδακα (¹) ἢ ν’ ἀναμιχθῇ, χωρὶς προσωπεῖον, μὲ τοὺς κωμικοὺς καὶ νὰ χορεύσῃ μαζί τους.

‘Ο ἀναιδῆς ἡμπορεῖ νὰ εἰσχωρήσῃ καὶ εἰς τοὺς θαυματοποιοὺς καὶ νὰ περιέλθῃ τοὺς θεατὰς διὰ νὰ συνάζῃ νομίσματα, καὶ ἀκόμη νὰ συμπλακῇ μὲ δσους ἔχουν δωρεὰν εἰσιτήριον.

Δὲν ὁπισθοχωρεῖ ἐμπρὸς εἰς κανένα αἰσχρὸν ἐπάγγελμα· εἶναι καλὸς νὰ κάμῃ τὸν κάπτηλον, ν’ ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν πορνείου ἢ νὰ γίνῃ τελώνης. (²) Άλλὰ καὶ δημόσιος κῆρυξ ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ μάγειρος καὶ παίκτης εἰς τυχηρὰ παιγνίδια.

1) Τὸν κόρδακα ἔχόρευον εἰς τὰς κωμῳδίας, ἢτο αἰσχρὸς καὶ ἀσελγής, περπετεὶ δὲ νὰ είναι κανεὶς μεθυσμένος διὰ νὰ τὸν χορεύσῃ, ἄλλως ἐτιμωρεῖτο.

2) Τελώνης ἦταν ὁ ἐνοικιαστὴς τῶν δημοσίων φόρων. Τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸς ἦταν διαφραγματίνος εἰς τὰς Ἀθήνας, διάτι τὸ δέῆσκουν μὲ τεχνάσματα καὶ δολιστηρας.

‘Ο ἀναιδῆς δὲν φροντίζει διὰ τὴν συντήρησιν τῆς μητρός του, ἀδιαφορεῖ ἀν τὸν συλλάβουν ώς κλέπτην, καὶ κατοικεῖ περισσότερον καιρὸν εἰς τὴν φυλακὴν παρὰ εἰς τὸ σπίτι του.

‘Ο ἀναιδῆς δὲν ἐντρέπεται νὰ προκαλέσῃ εἰς τοὺς δρόμους τὴν περιέργειαν καὶ τὴν συνάθροισιν τοῦ δχλου. ‘Αρχίζει νὰ δミλῇ πρὸς αὐτὸν μὲ μεγάλην καὶ βροντώδη φωνήν, ὑβρίζει καὶ ὑβρίζεται, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἄλλοι ἔχονται καὶ ἄλλοι φεύγουν. Μερικοὶ ἀκουσαν τὴν ἀρχὴν τῆς φλυαρίας του, ἄλλοι ὀλίγας φράσεις, καὶ ἄλλοι μόνον τὸ τέλος.

‘Ο ἀναιδῆς κρίνει καλὸν νὰ δείξῃ τὴν ἀδιάντροπον συμπεριφοράν του εἰς τὰς πανηγύρεις.

‘Ασχολεῖται μὲ δίκας, πότε ἐνάγει καὶ πότε ἐνάγεται. ‘Οταν εἶναι ἐναγόμενος, ἀποφεύγει νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ δικαστήριον ἢ ψευδορχεῖ. ‘Αλλοτε παρίσταται πρὸ τοῦ δικαστηρίου ώς ἐνάγων, κρατῶν ἐπιδεικτικῶς πολλὰ δικόγραφα.

‘Ο ἀναιδῆς ἀγαπᾷ νὰ τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ συρφετοῦ, καὶ δανείζει πρὸς τὸν πτωχὸν λαὸν χρήματα μὲ ὑπέρογκου τόκου.

Διὰ νὰ εἰσπράξῃ τοὺς τόκους ποῦ τοῦ ὀφείλονυ, περιοδεύει τὰ μαγειρεῖα, τὰ ἰχθυοπωλεῖα, τὰ μαγαζειά, καὶ τὰ χρήματα διοῦ συνάζει, τὰ κρατεῖ μὲ τὸ στόμα του πρὶν τὰ φυλάξῃ.

Οἱ παρόμοιοι ἀνθρωποι εἶναι ὀχληροί, ἔχουν τὸ στόμα πάντα ἔτοιμον διὰ νὰ ὑβρίσουν, καὶ διμιλοῦν τόσον μεγαλόφωνα, ὥστε ἀντηχοῦν τὰ ἐργαστήρια καὶ ἡ ἀγορά.

Z

Περὶ πολυλογίας.

‘Η πολυλογία, ἀν κανεὶς ἥθελε νὰ δώσῃ τὸν δρισμόν της, θὰ ἐλεγεν ὅτι εἶναι ἀκράτεια λόγων.

‘Ο πολύλογος, πρὸς ἐκεῖνον ποῦ τοῦ ὀμιλεῖ διὰ μίαν ὑπόθεσιν,

ἀπαντᾶ : «Δὲν εἶναι ἔτσι, ἐγὼ εἴμαι καλὰ πληροφορημένος· ἀνθέλης νὰ μάθῃς, ἀκουσέ με».

Ἄν δὲ ἄλλος τοῦ ἀποκριθῆ, ὁ πολύλογος τὸν διακόπτει ἀπότομα : «Κράτει αὐτὸ ποῦ ἥθελες νὰ πῆς, μου ἐθύμισες τί ἥθελα νὰ εἰπῶ, ίδού τί ἀξίζει κανεὶς νὰ μὴν εἰναι διλιγόλογος, ἐνόησες τί εἶχα νὰ εἰπῶ, ἐπρόσεχα νὰ ίδω ἀν ἥθελε συμπέσουν αἱ σκέψεις μας».

Μὲ παρομοίους λόγους εὑρίσκει πάντα τὴν εὐκαιρίαν νὰ φλυαρῇ καὶ δὲν ἀφίνει τὸν συνομιλητὴν του οὔτε ν' ἀνατνεύσῃ. Καὶ δὲν τοῦ φθάνει νὰ γίνεται φόρτωμα εἰς τὸν καθένα χωριστά, ἀλλὰ ἀν ίδῃ συνάθροισιν ἀνθρώπων, τρέχει καὶ μὲ τὴν πολυλογίαν του τοὺς ὑποχρεώνει νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν συνομιλίαν των καὶ νὰ φύγουν.

Ο πολύλογος εἰσέρχεται ἀκόμη καὶ εἰς τὰ δημόσια σχολεῖα καὶ εἰς τὰς παλαιότερας, καὶ διακόπτει τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὴν σειρὰν τοῦ μαθήματος διὰ νὰ διμιλήσῃ πρὸς τοὺς καθηγητὰς καὶ διδακάλους. (¹)

Αν κανεὶς προφασισθῇ ὑπόθεσίν του διὰ νὰ ἀπέλθῃ, ὁ πολύλογος εἰναι ἵκανὸς νὰ τὸν συνοδεύσῃ, καὶ τὸν ἀφίνει μόνον, δταν φθάσῃ ἐμπρὸς εἰς τὸ σπίτι του.

Ζητεῖ καὶ πληροφορεῖται τὰ νέα ἀπὸ τὰς δημοσίας συνελεύσεις καὶ τὰ διηγεῖται. Πρὸς τούτοις διμιλεῖ διὰ τὴν μάχην ποῦ ἔλαβε χώραν ἐπὶ τῆς ἀρχοντίας τοῦ Ἡγήτορος Ἀριστοφῶντος, ἢ διὰ τὸν ἐπὶ Λυσάνδρου πόλεμον τῶν Λακεδαιμονίων ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων, ἢ σᾶς ἀφηγεῖται μίαν διμιλίαν του πρὸς τὸν λαόν, ἢ

1) Υπῆρχε νόμος τοῦ Σόλωνος, ὃ ἐποίεις ἀπηγόρευεν εἰς τὰ σχολεῖα νὰ λειτουργοῦν τὴν γύντα. Ἐτιμωροῦντο μὲν ανατικήν ποιήη δοσοὶ ἥθελον εἰσέλθη εἰς σχολεῖον, ἐξηροῦντο μόνον οἱ ἀνήλικοι, οἱ υἱοί, ἀδελφοί καὶ γαμβροί τοῦ διδασκάλου. Ἐπίσης ἀπηγορεύετο, κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἑρμοῦ, νὰ συμπατίζουν οἱ ἄνδρες μὲ τὰ παιδιά. Οἱ παραβάται ἐτιμωροῦντο ώς διαφθορεῖς τῆς νεότητος. Ο νόμος οὗτος διμως ἐπὶ θεοφράστου, καθώς φαίνεται, θὰ εἰχε περιπέση εἰς ἀχρησταγ.

δύοια ἐγένετο δεκτή ἀπὸ τὸ πλῆθος μὲ ἐνθουσιώδεις ἐπευφημίας, καὶ συγχρόνως δὲν παραμελεῖ νὰ παρεμβάλῃ μερικὰς κατηγορίας κατὰ τῶν δημοκρατικῶν πολιτευμάτων.

Καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀκροσταῖ του ἡ λησμονοῦν δσα τοὺς λέγει, ἡ νυστάζουν, ἡ τὸν ἀφίνουν, πρὶν τελειώσῃ τὴν πολυλογίαν του, καὶ φεύγουν.

"Αν τύχῃ αὐτὸς δικαστής εἰς ὑπόθεσιν, περισπῆ τὴν προσοχὴν τῶν συνδικαστῶν, εἰς τὸ θέατρον ἐμποδίζει τοὺς θεατὰς νὰ βλέπουν καὶ ν' ἀκούουν, εἰς γεῦμα δὲν ἀφίνει τοὺς ἄλλους νὰ φάγουν, καὶ διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν πολυλογίαν του λέγει, ὅτι δὲν ἡμπορεῖ νὰ μένῃ σιωπηλός, ὅτι τίποτε δεν εἶναι τόσον εὐκίνητον ὅπως ἡ γλῶσσα, καὶ ὅτι δὲν τοῦ εἶναι εὔκολον νὰ σιωπήσῃ, ἀκόμη καὶ ἀν πρόκειται νὰ θεωρηθῇ περισσότερον φλύαρος καὶ ἀπὸ τὰ γελούντα.

'Ο πολύλογος ὑπομένει τὰ περιπαίγματα ἀκόμη καὶ τῶν παιδιῶν του ποῦ, ἐνῷ αὐτὸς θέλει νὰ κοιμηθῇ, ἐκεῖνα τοῦ λέγουν : «Εἰπέ μας τίποτε διὰ ν' ἀποκοιμηθῶμεν».

H'

Περὶ λογοποιίας.

Λογοποιία εἶναι ἡ διάδοσις λόγων καὶ πράξεων ψευδῶν κατ' ἀρέσκειαν τοῦ λογοποιοῦ.

"Ο λογοποιὸς εἶναι τοιοῦτος ἄνθρωπος, ὥστε μόλις συναντήσῃ ἔνα φίλον του, ἀλλάζει ὑφος καὶ τὸν ἔρωτῆ μὲ μειδίαμα : «'Απὸ ποῦ ἔρχεσαι ; Τί νέα γνωρίζεις ; Τί ἔχεις νὰ μοῦ πῆς διὰ τὴν ὑπόθεσιν ; Πῶς, ἔξακολουθεῖ, δὲν γνωρίζεις τίποτε ; 'Υπάρχουν ἐν τούτοις καλαὶ εἰδήσεις». Καὶ χωρὶς νὰ περιμενή ἀπάντησιν λέγει : «Πῶς δὲν ἀκουσεῖς τίποτε ; Νομίζω πῶς ἔχω νὰ σοῦ πῶ εὐχάριστα νέα».

Καὶ ἀρχίζει ὁ λογοποιὸς νὰ λέγῃ, ὅτι ὅσα θὰ εἴπῃ τὰ ἔμαθεν ἀπὸ στρατιώτην ἢ ἀπὸ τὸ παιδὶ τοῦ αὐλητοῦ Ἀστείου ἢ ἀπὸ τὸν Λύκωνα τὸν ἐργολάβον, ὁ δοποῖος ὑπῆρξεν αὐτόπτης μάρτυς.

Ο λογοποιὸς φροντίζει νὰ ἐπικαλῆται τὴν μαρτυρίαν προσώπων, τὰ δοποῖα δὲν εἶναι ἔκει διὰ νὰ τὸν διαψεύσουν.

Διηγεῖται λοιπὸν πῶς αὐτοὶ τὸν ἐβεβαίωσαν ὅτι ὁ Πολυσπέρχων⁽¹⁾ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐνίκησαν εἰς τὴν μάχην, καὶ ὅτι ἐπιασαν αἷχμάλωτον τὸν Κάσσανδρον.⁽²⁾

Καὶ ἀν κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀκροατάς του παρατηρήσῃ: «Καὶ τὰ πιστεύεις ἔστιν τὰ παρόμοια ;», ἐκεῖνος ἀποκρίνεται : «Καὶ πῶς νὰ μὴ τὸ πιστεύσω, ἀφοῦ τὸ φωνάζει δλος ὁ τόπος, καὶ παντοῦ ἔχει διαδοθῆ, καὶ καθένας γνωρίζει τὰς λεπτομερείας τῆς αἵματηρᾶς αὐτῆς μάχης ;»

“Αλλως τε, ἔξακολουθεῖ, βλέπω πόσον ἔχουν ἀλλοιωθῆ τὰ πρόσωπα ἔκεινων ποῦ κυβερνοῦν, καὶ τοῦτο μὲ πείθει ἐντελῶς.

Λέγει ἀκόμη πῶς ἀκουσεις νὰ λέγουν κρυφὰ ὅτι εἶναι κρυμμένος εἰς ἓνα σπίτι καποιος ποῦ ἔφθασε πρὸ πέντε ημερῶν ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν, καὶ ὁ δοποῖος τὰ γνωρίζει δλα.

Κάποτε, ἐνῷ διηγεῖται ταῦτα, ἀναφωνεῖ μὲ τόσον συγκινητικὸν τρόπον, ποῦ σᾶς κάμνει νὰ τὸν πιστεύετε ? «Δυστυχισμένε Κάσσανδρε, ὡς ταλαιπωρε, λέγει, μὴν ἐμπιστεύεσαι τὴν τύχην, ἔδειξες ὅμως τὴν ἀνδρείαν σου».

Σᾶς παρακαλῶ, ἔξακολουθεῖ, ὅσα εἴπαμεν νὰ μείνουν μεταξύ μας. Ἐν τούτοις αὐτὸς τὰ διέσπειρεν εἰς δλην τὴν πόλιν.

Δὲν ήμπορεσα ποτὲ νὰ ἐννοήσω διατί αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι πλάθουν αὐτὰς τὰς εἰδήσεις, ἐπειδὴ ὅχι μόνον ψεύδονται, ἀλλὰ ἐπὶ τέλους ζημιώνονται.

Συνέβη εἰς μερικοὺς ἀπὸ αὐτοὺς νὰ τοὺς περικυλλώσῃ εἰς τὰ δημόσια λουτρά ὁ δχλος καὶ νὰ τοὺς ἀρπάσῃ τὰ ἐνδύματα. “Αλ-

1) Ὁ Πολυσπέρχων ἦτο στρατηγὸς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

2) Ἀπεναντίας δ Κάσσανδρος ἦτο νικητής. Διὰ τούτου δ Θεόφραστος θέλει νὰ παραστήσῃ πόσον ἀληθεῖς εἶγαι αἱ εἰδήσεις τοῦ λογοποιοῦ.

λοι κατεδικάσθησαν ἐρήμην, διότι τὴν ὥραν τῆς δίκης των ήσαν εἰς τὴν στοάν καὶ ἐδιηγοῦντο νίκας κατὰ ἔροταν καὶ κατὰ θάλασσαν. Ἀλλοι ἐλησμόνησαν τὸ δεῖπνόν των κυριεύοντες μὲ τοὺς λόγους πόλεις κατὰ κράτος.

Δὲν ὑπάρχει χειροτέρα ἀσχολία ἀπὸ τοῦ λογοποιοῦ. Χάνει δλην τὴν ἡμέραν του εἰς τὴν στοάν, εἰς ἐργαστήριον ἢ εἰς μίαν γωνίαν τῆς ἀγορᾶς, καὶ κουράζει μὲ τὰ ψευδολογήματά του ὅσους τὸν ἀκούσουν.

Θ

Περὶ ἀναισχυντέας.

Ἄναισχυντία εἶναι ἡ περιφρόνησις τῆς ὑπολήψεως ἐνεκα αἰσχροῦ κέρδους.

Οἱ ἀναισχυντος εἶναι ἴκανὸς νὰ ζητήσῃ δανεικὰ ἀπὸ ἐκεῖνον, εἰς τὸν δποῖον δφείλει καὶ δὲν πληρώνει. Ἀν θυσιάσῃ ποτὲ εἰς τοὺς θεούς, ἀλατίζει καὶ φυλάσσει τὰ κρέατα, καὶ αὐτὸς πηγαίνει νὰ δειπνήσῃ εἰς ἔνην τράπεζαν.

Ἐκεῖ ἐμπρὸς εἰς δλον τὸν κόσμον καλεῖ καὶ τὸν ὑπηρέτην του, τοῦ προσφέρει κρέας καὶ ἀστον ἀπὸ τὴν τράπεζαν, καὶ τοῦ λέγει μεγαλόφωνα : «Χόρτασε, καλέ, τώρα».

Καὶ δταν δ ἀναισχυντος πηγαίνῃ εἰς τὴν ἀγοράν, ἐνθυμίζει εἰς τὸν κρεοπώλην ἀν ἔτυχέ ποτε νὰ τοῦ φανῇ χρήσιμος εἰς τίποτε, παραστένει μὲ προσοχὴν εἰς τὸ ζύγισμα καὶ προσθέτει κανὲν κομμάτι κρέας ἢ κόκκαλον.

Ἀν δ κρεοπώλης τὸν ἐμποδίσῃ, τότε ἀρπάζει ἀπὸ τὴν τράπεζαν λίγον ἔντερο καὶ φεύγει χαμογελῶν.

Καὶ δταν ἀγοράζῃ θέσιν διὰ ἔνους (¹) εἰς τὸ θέατρον, πη-

1) Ξένους ἐννοεῖ τοὺς μεταβολίνοντας εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ ιδοῦν τὰ Βακχικὰ θεάματα, καὶ κατοικοῦντας εἰς ιδιωτικὰ σπίτια.

γαίνει καὶ αὐτὸς χωρὶς νὰ πληρώσῃ, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἡμπο-
ρεῖ νὰ πάρῃ μαζὶ καὶ τὰ τέκνα του καὶ τὸν παιδαγωγόν.

Καὶ ἀν κανεὶς ἀγόρασεν εὐθηνὰ πράγματα, δ ἀναίσχυντος
ζητεῖ κατί ἀπ' αὐτά.

Πηγαίνει συχνὰ εἰς ξένα σπίτια, διὰ νὰ δανεισθῇ κριθήν ἢ
ἄχυρον, καὶ ἀν τοῦ δώσουν, τότε ζητεῖ νὰ τοῦ τὰ φέρουν εἰς τὸ
σπίτι του.

Εἶναι ἄξιος ἀκόμη νὰ ὑπάγῃ εἰς δημόσιον λουτρόν, νὰ πάρῃ
νερόν, νὰ πλύνῃ ὅλον του τὸ σῶμα, καὶ ἐνῷ δ φύλαξ τοῦ λουτροῦ
θὰ φωνάξῃ, αὐτὸς νὰ φύγῃ, ἀφοῦ τοῦ εἴπῃ : «Τώρα ἔλούσθην,
δὲν σοῦ δφεῖλω τίποτε».

|

Περὶ γλισχρότητος.

Γλισχρότης εἶναι ἡ μικροπρεπῆς φιλαργυρία ἔχουσα ὡς πρό-
σχημα τὴν οἰκονομίαν.

Ο γλισχρος εἶναι τοιοῦτος, ὥστε ἀπὸ τοὺς φίλους ποῦ συνα-
θροίζονται εἰς τὸ σπίτι τὴν ζητήση πληρωμῆν, ἔστω καὶ ἐν ἡμιώ-
βολον. (¹)

Καὶ ὅταν συντρώγῃ μαζὶ μὲ ἄλλους, προσέχει νὰ μετρήσῃ πόσα
ποτήρια ἔπιεν ἔκαστος, αὐτὸς δὲ ἀπὸ τοὺς συνδαιτυμόνας προσ-

1) Οἱ ἔρμηνευταὶ τοῦ Θεοφράστου συμπεραίνουν δτι ἐδῶ πρόκειται: περὶ
συμποσίου ἐξ ἐκείνων, τὰ δποὶα ἐσυνήθεζαν νὰ δίδουν κατὰ μῆνα διὰ κοινῆς
εἰσφορᾶς κατόπιν θυσίας εἰς τὴν Ἀρτέμιδα. «Ἐνας προσέφερε τὴν οἰκίαν, τοὺς
καρπούς, τὸν στέφχον καὶ τὰ ἀρώματα, οἱ δὲ ἄλλοι ἔδιδαν τὰ λοιπά. Ὁ
Θεόφραστος ἐδῶ θέλει: νὰ παραστήσῃ δτι ὁ γλισχρος εὐρίσκει τὴν εἰσφοράν
του ὑπερβολικήν καὶ διὰ ὑ ἀποζημιωθῇ ζητεῖ χρηματικήν ἀμοιβήν ὡς ἐνοικίον.
Ἡ φιλαργυρία τῶν μικρῶν Ἀθηναίων φαίνεται εἰς αὐτὰ τὰ συμπόσια, διότι
κατὰ τὸ τέλος ἐμοιράζοντο τὰ ὑπολείμματα διὰ νὰ τὰ φέρουν σπίτι των.

φέρει τὸ μικρότερον μερίδιον εἰς τὴν Ἀρτεμιν. ⁽¹⁾ Καὶ διὰ ἀγόρασαν οἱ ἄλλοι εἰς ἐλαχίστην τιμήν, ὁ γλίσχρος τὸ εύρισκει πολὺ ἀκριβόν.

"Αν δὲ ὑπηρέτης τύχῃ νὰ συντρέψῃ χύτραν ἢ πινάκιον, αὐτὸς θὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὸ ἀντίτιμον ἀπὸ τὴν διατροφήν του.

"Αν ἡ γυναικά του χάσῃ ἔστω καὶ ἕνα τοίχαλκον, ὁ γλίσχρος εἶναι καλὸς νὰ μετακινήσῃ τὰ σκεύη καὶ τὰς κλίνας καὶ τὰ κιβώτια καὶ νὰ ψηλαφήσῃ ὅλα τὰ σκεπάσματα. "Αν πωλήσῃ τίποτε, τὸ δίδει τόσον ἀκριβά, ὥστε εἰς τὸν ἀγοραστὴν δὲν ἀπομένει καμμία ὠφέλεια.

Δὲν ἀφίνει κανένα νὰ πάρῃ οὔτε ἕνα σῦκον ἀπὸ τὸν κῆπόν του, οὔτε νὰ διαβῇ ἀπὸ τὸν ἀγρόν του, οὔτε νὰ στηρώσῃ ἀπὸ τὴν γῆν μίαν ἐλαίαν ἢ ἕνα φοίνικα, ἀν τύχῃ καὶ πέσουν ἀπὸ τὸ δένδρον.

Καθημέριαν παρατηρεῖ τὰ σύνορα τοῦ κτήματός του ἀν παραμένουν τὰ ἴδια. Μόλις παρέλθῃ ἡ προθεσμία, ζητεῖ νὰ λάβῃ τὴν ὑπερημερίαν καὶ τὸν τόκον τοῦ τόκου.

"Αν προσφέρῃ γεῦμα εἰς τὸν συγχωρίτας του, παραθέτει εἰς τὴν τράπεζαν τὸ κρέας κομμένον εἰς μικρὰ-μικρὰ κομμάτια.

Πηγαίνει εἰς τὴν ἀγορὰν μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ψωνίσῃ, καὶ γυρίζει πίσω χωρὶς νὰ ἀγοράσῃ τίποτε.

Δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὴν γυναικά του νὰ δανείσῃ τίποτε, μήτε ἀλάτι, μήδε φυτίλι διὰ τὸν λύχνον, μήτε κύμινο, μήτε ρίγανην, μήτε κριθὴν ⁽²⁾, μήτε στεφάνια διὰ τὴν θυσίαν, μήτε ἀλευρα. ⁽³⁾

1) Υπανιγμός διὰ τὰς τροφάς διοῦσι οἱ πλούσιοι κάθε νέαν σελήνην (γουμηνίαν) ἔθετον εἰς τὰ σταυροδρόμια πράξει τιμὴν τῆς Ἐκάτης. Τὰς τροφάς ταύτας ἐπήγαγαν καὶ ἔτρωγχν οἱ πτωχοί.

2) Τὸ κείμενον γράφει: «οὐλαί», ἐνγοεῖ δὲ τὸ κριθάρι καὶ τὸ χλατί. Ἐποῦ ἐσυνήθιζαν νὰ βίπτουν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ θύματος κατὰ τὴν θυσίαν. Τοῦτο εἶναι τὸ mola salsa τῶν Ῥωμαίων. Τὰ στεφάνια δὲ ἐχρησίμευχν διὰ νὰ περιτυλιξούν τὴν κεφαλὴν τοῦ θύματος καὶ νὰ τοῦ σκεπάσουν τὰ μάτια.

3) Τὰ ἀλευρά αὗτὰ ἐσυνήθιζαν νὰ τὰ βίπτουν ἐπάνω εἰς τὴν πυράν του βωμοῦ, ἐχρησίμευχν δὲ ἀγνὶ θυσίας, πρὶν ἐπικρατήσῃ τὸ ἔθιμον τῆς σφαγῆς τῶν ζῴων.

Αὐτὰ εἰναι μικρὰ πράγματα, λέγει δὲ γλίσχρος, ἀλλὰ εἰς τὸ τέλος τοῦ χρόνου ἀποτελοῦν ἔνα ποσόν.

Οἱ φιλάργυροι αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἔχουν τὰ χρηματοκιβώτια μουχλιασμένα, τὰ κλειδιὰ σκουριασμένα, καὶ φοροῦν πολὺ κοντά ἐνδύματα. Διὰ τὸν καλλωπισμὸν των ἔχουν ληκύθια (¹) πολὺ μικρά, καὶ κουρεύουν τὴν κόμην των σύρριζα (²), καὶ ἡμπορεῖ νὰ μείνουν ξυπόλυτοι (³) εἰς τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, καὶ ὅταν δώσουν πρὸς τὸν βαφέα τὸ φόρεμά των, τοῦ συσταίνουν νὰ θίψῃ πολλὴν σκόνην (⁴), διὰ νὰ μὴ ζυπανθῇ γρήγορα.

ΙΑ

Περὶ ἀσχημοσύνης.

Ἡ ἀσχημοσύνη δὲν εἶναι δύσκολον νὰ δρισθῇ ὡς τρόπος ἀπροκάλυπτος ἀστειότητος ποῦ προσκρούει εἰς τοὺς καλοὺς τρόπους.

Οἱ ἀσχήμων εἶναι τοιοῦτοι ὥστε δὲν δυσκολεύεται, ἀν συναντήσῃ εἰς τὸν δρόμον τιμίας γυναικας, νὰ σηκώσῃ τὰ ἐνδύματά του καὶ νὰ δεῖξῃ τὰ κρυφά του μέλη.

Εἰς τὸ θέατρον χειροκροτεῖ καὶ ὅταν οἱ ἄλλοι παύσουν, καὶ σφυρίζει τοὺς καλοὺς ἡθοποιούς. Καὶ ὅταν οἱ θεαταὶ προσέχουν σιωπήλοι, αὐτὸς ὁρεύεται διὰ νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς παρακαθημένους νὰ στραφοῦν πρὸς αὐτὸν.

Καὶ ὅταν ἡ ἀγιορὰ εἶναι γειμάτη ἀπὸ λαὸν αὐτὸς πλησιάζει τὰ μέρη διοῦ πωλοῦν καρύδια, μῆλα ἢ ἄλλους καρπούς, καὶ ἀρχίζει νὰ τρώγῃ δρθιος καὶ νὰ συνομιλῇ μὲ τὸν δπωροπώλην. Φωνάζει μὲ τὸ ὄνομά των τοὺς διαβάτας, τοὺς δποίους μόλις γνω-

1) Εἰς τὰ ληκύθια αὐτὰ ἔθετον ἔλαιον ἢ ἄρωμα διὰ ν' ἀλείφουν τὴν κόμην καὶ τὸ σῶμα μετά τὸ λουτρόν.

2) Εἰς τὰς Ἀθήνας μόνον οἱ θεῖοι ἔξεριζον τὴν κόμην.

3) Τὰ ὑποδήματα ἡσαν εἰδος πολυτελείας, ὃ δὲ γλίσχρος μένει ξυπόλυτος διὰ γά τὰ οἰκονομήσῃ.

4) Τὴν σκόνην αὐτήν, κιμωλίαν, μετεχειρίζοντο οἱ βαφεῖς διὰ νὰ λευκαλῶνται καθαρίζουν τὰ ἐνδύματα.

ροῦει, καὶ ὑποχρεώνει νὰ τὸν περιμένουν ἄλλους οἱ ὅποῖοι εἶναι βιαστικοί. Ἀνθρωπον ἔξερχόμενον ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου, ὃπου ἔχασε σπουδαίαν ὑπόθεσιν, ὁ ἀναίσχυντος ἡμπορεῖ νὰ τὸν πλησιάσῃ καὶ νὰ τὸν συγχαρῇ.

Εἰς τὴν ἀγοράν πηγαίνει μόνος νὰ ψωνίσῃ⁽¹⁾ η νὰ μισθώσῃ αὐλητρίδας⁽²⁾ καὶ δεικνύει τὰς ἀγοράς του εἰς ὅσους συναντήσῃ εἰς τὸν δρόμον, καὶ τοὺς προσφέρει νὰ φάγουν.

Ο ἀναίσχυντος στέκεται ἐμπρὸς εἰς κουρεῖν⁽³⁾ η μυροπωλεῖν καὶ διηγεῖται δτι μέλλει νὰ διασκεδάσῃ καὶ νὰ μεθύσῃ.

ΙΒ'

Περὶ Φορτικότητος

Φορτικότης εἶναι ἡ παράκαιρος ὁμιλία η πρᾶξις η ὅποια ἔνοχλει τοὺς ἄλλους.

Ο φορτικὸς ἐκλέγει ἀκριβῶς τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὅποιαν εἶναι κανεὶς ἀπηχολημένος μὲ τὰς ὑπόθεσεις του, καὶ τότε ἐρχεται νὰ τὸν συμβουλευθῇ διὰ τὰς ἰδιαίτερας του.

Καὶ δταν ἡ ἐρωμένη του πάσχῃ ἀπὸ πυρετόν, αὐτὸς πηγαίνει τὴν νύκτα μὲ μουσικὰ ὅργανα διὰ νὰ τὴν εὐθυμήσῃ.⁽⁴⁾

Καὶ ζητεῖ νὰ ἐγγυηθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀνθρωπος, ὁ ὅποιος ἔζημιώθη ἐξ αἰτίας ἐγγυήσεως ποῦ εἶχε δώσει πρότερον.

1) Εἰς τὰς Ἀθήνας ὑπῆρχον κομισταὶ διὰ νὰ μιταφέρουν ἀντὶ μικρᾶς ἀμοιβῆς τὰ φύνια ἀπὸ τὴν ἀγοράν εἰς τὰ σπίτια.

2) Οι ἀρχαῖοι Ἑλληνες ἐσυνήθιζαν εἰς τὰ σαμπόσια νὰ ἔχουν αὐλητρίδας.

3) Εἰς τὰ κουρεῖα ἐσύχναζαν οἱ ἀργοὶ καὶ οἱ φιλοπερίσργοι. Ο Δημοσθένης ἐκατηγόρει τὸν δημαρχὸν Ἀριστογείτονα δτι δὲν ἔλειπε κατέ ἀπὸ τὰ κουρεῖα.

4) Οι Ἑλληνες καὶ οἱ Ρωμαῖοι ἐσυνήθιζαν, δταν ἔφευγαν ἀπὸ δεῖπνον, νὰ τρέχουν δῆλην τὴν νύκτα εἰς τὸν δρόμον μὲ αὐλητρίδας, νὰ ἐπισκέπτωνται τοὺς φίλους των, νὰ μεθοῦν καὶ νὰ ψάλλουν.

Καὶ προσυστάζεται νὰ καταθέσῃ, ὡς μάρτυς εἰς ὑπόθεσιν, ἢ
μνήση ἵνα οὐδὲ μόνο, υποληφθεῖται τὸν πνεύματος τοῦ πν. Ιωνᾶς ἐν
ὅποιᾳ εχει πλεον ἐκοινωνήσθη.
συτοῦ συγγραφτούντος δὲ τοῦ οὐρανοῦ μὴν τοῦτον
Καὶ διὰ τῶν χρόνων εἶναι καλεσμένος εἰς γάμου εὑρίσκει τὴν εὐ-
γενῆ, νότι ἀδερφήν της τούτην την τοῦ γάμου παντού τοῦτον
καθίσταν να κατηγορήσῃ τὸ γυναικεῖον πώλον.

Ο φορτικός προσκαλεῖ εἰς πεζοποιίαν ἀνθρώπους, οἱ δέ ποιοὶ οἱ τριῶντα μὲν [τὸ] πρώτων ψυχῆς τοῦ σονοῦτον γέγοναν, τοῖς δὲ μολις εφθασαν ἀπὸ μακονινού περιτάτου.

Είναι έκανός να φέρει ἀγόραστην πλειοδοτούντα, δι' ἐμπορίου μόνην ιδεώθει τα υπόλοιπα.

τερούματα, τα οποία επωλητήσαν, -
-ω πορειών μή⁽⁶⁾ γοιαζουμοκ ἐξ θερμέως μετατρέπεται σε τυχόν Ο'
Καὶ εἰς ἔκεινον πάντας ἔχουν ἀκούσει καὶ πληροφορηθῆ περὶ
τιμήσαν μὲν ἡρών τυράννοις μὴ ιεράζειν τὸ μαντεῖον τοῦ νοεία
ἔνδος πράγματος, αὐτὸς στηκωνεται διὰ νά τοὺς ἔξιστορήσῃ ἀπαρ-
χῆς τὴν ὑπόθεσιν ποῦ γνωρίζουν λεπτομερῶς.

‘Ο φροτικὸς εἶναι δέξιος νὰ δεῖξῃ τὴν μεγαλυτέρων ἐπιμέλειαν διὰ ἔνενην ὑπόθεσιν, τὴν ὅποιαν δὲν ἐνδιαφερόμενος δὲν θέλει νὰ ἔχετελεση ἀλλὰ καὶ ἔντρεπεται ν' ἀρνηθῆ.

Kai δταν η φυσική τελείωση προσέπεινά σφι; Μιαμοιρασθούν αἱ προσφοραὶ, αὐτὸς ἔρχεται καὶ ζητεῖ μερόδιον.

Kai ἀν̄ θελήσῃ γὰρ χροείσιν εἰς διατάξεων προσκαλεῖ ἐκεῖνον ποῦ ποτὲ δέν̄ χροείσιν τὸν μηδὲ μετ̄ συγένεωσις ἢ γυναικός ἢ γυναικὸς.

“**நீ** முன் வைத்திருப்பதை கூற்றுக் கீழ் நிறைவு

— 405 —

θέσεως πασιφανοῦς, ἐκφράζει τὸ θεῖον μόνον καὶ μόνον δῆλον· νὰ φανῇ δτὶ πείθεται καὶ ὑποχωρεῖ εἰς τὴν γνώμην τῶν κληρονόμων.

Καὶ εἰς τὸ γεῦμα παραγγέλλει τὸν ὑπηρότερην νὰ κεράσῃ τόσον κρασί, ὅσον εἶναι ἀδύνατον νὰ πάσχειν οἱ καλεσμένοι.

‘Ο ψευδοπρόθυμος παρεμβαίνει νὰ διαχωρίσῃ ἀνθρώπους συμπλακέντας. Προσφέρεται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς δόδηγὸς εἰς δρόμον τὸν ὅποιον δὲν γνωρίζει, καὶ επειτα δὲν ημπορεῖ νὰ εύηρη τὴν διέξοδον.

νωγεῖς Αὐτὸν τούτην εἶτε ἐκποιήσεται μηδὲ γαληνέοθεος τὸν στρατηγὸν καὶ τὸν ἔρωτα πότε θὰ παραταχθῇ εἰς μάχην καὶ τί διαταγάς ἔχει διδί-
την αλλήν φιμέσθαν· ων νῶνυψε πόδα μονογονοῦ θεοφόρον τρόπων Ο'

Αλλούτε πάλιν καηγαίνει εἴνα παρασφόρηση τὸν θαύματα ψυχής,
ὅτι η πολιτεία του απειρούτη είναι τὸ δεκαμάτιον τῆς καὶ ἀπειρούμενη.

Ο ψευδοπορόθυμος, ταχός ὅτινα την απαγόρευσην τούτου λαμβάνει, ο πληπόρευτος νὰ προσφέρῃ οριστική απόφασην σχετικά με την περίπτωση, λέγων διτὶ θέλει νὰ δοκιμάσῃ μήπως τοῦ περιττεύοντος γῆφυν νωδῶ νήπιλον - λέγω^{την} [Αν απενθάνει πάντας η γυναῖκα, ο θαλαμητός είναι συντάξιη την επιτύμβιον] πλάκα, καὶ φροντίζει ὡς αναγράψῃ, καὶ τὴν παρούσαν τῆς κατοίκου ὄνομα τοῦ θυντήρου καιτῶν θυγατρῶν τῆς, καὶ νὰ προσθέσῃ ἐπὶ πλεόν 200 ληδαίς διλοι καμπτόθι ανθρώποις ψηφισταίς οντος, μοι^{την}. Καὶ διταν μεταλλιῇ νὰ δρᾶται θῆρα, λέγει πρός τοὺς παροισταμένους: «Δεῖ εἶναι προστίθημεν πάντας θύμοντας δράσταν» μὲν θεωρεῖται ον τις διδ

— 115 πατέρων της οικογένειας ήταν ο πατέρας του, ο Καπετάνιος Αλέξανδρος Λαζαρίδης, ο οποίος έζησε μόνο δύο χρόνια μετά τη γέννηση της κόρης του.

ΙΔ

Περὶ Μωρέας.

Ἡ μωρία εἶναι γωνδότης τῆς ψυχῆς ἐκδηλουμένη διὰ λόγων ἢ πράξεων.

Ο μωρός, ἀφοῦ λογαριάσῃ διὰ πεσσῶν καὶ εὗρη τὸ κεφάλαιον, ἔρωτῷ τὸν παρακαθήμενον εἰς τί ποσὸν ἀνέρχεται.

Καὶ ἐνῷ ἔχει δίκην καὶ ἔχει δρισμῆ ἢ δικάσιμος ἡμέρα, αὐτὸς τὸ λησμονεῖ καὶ πηγαίνει εἰς τὸν ἀγρόν του.

Εἰς τὸ θέατρον ἡμπορεῖ νὰ ἀποκοιμηθῇ καὶ νὰ μείνῃ μόνος πολλὴν ὕραν ἀφοῦ τελειώσῃ ἢ παράστασις.

Καὶ ὅταν φάγῃ πολύ, σηκώνεται τὴν νύκτα, καὶ ἐνῷ πηγαίνει νὰ ἔλαφρώσῃ, τὸν δαγκάνει ὁ σκύλος τοῦ γείτονος. (¹)

Ο μωρὸς ζητεῖ διτι πρὸ δλίγου τοῦ ἑδόθη καὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ εὗρῃ πρᾶγμα, τὸ δποῖον ἐφύλαξεν αὐτὸς ὁ Ἰδιος.

Καὶ ἀν τὸν πληροφορήσουν δτι ἀπέθανε κάποις φίλος του, διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν κηδείαν, ἀφοῦ σκυθρωπάσῃ καὶ δακρύσῃ, λέγει : ὕρα καλή. (²)

Ο μωρὸς εἶναι ἵκανὸς νὰ θέλῃ μάρτυρας καὶ ὅταν τοῦ πληρώνουν χρήματα ποῦ τοῦ δφείλονται. Ἡμπορεῖ νὰ ὑβρίσῃ τὸν

1) Οἱ ἀρχαῖοι δὲν είχαν ἀποχωρητήρια. Εἶναι γνωστὴ ἡ κωμικὴ ἐκείνη σχηνὴ τοῦ Ἀριστοφάνους, κατὰ τὴν δποῖαν δύο γείτονες συγκαπνήδνται κατὰ τύχην εἰς μίαν τοιαιύτην νυκτερινήν ἔξοδον καὶ συζητοῦν ἡσύχως διὰ τὰς οἰκονομίας των, ἐνῷ ἐκτελοῦν ταυτοχρόνως τὸν σκοπὸν τῆς ἔξόδου των.

2) Ο Θεόφραστος γράφει ἀγαθῆ τύχῃ· οἱ ἀρχαῖοι είχαν τὴν δεισιδαιμονίαν γὰ πιστεύουν δτι μερικαὶ λέξεις, λεγόμεναι κατὰ τύχην εἰς τὴν ἀρχὴν μᾶς ἐπιχειρήσεως, ἡσαν ὡς πρὸς τὴν ἔκθεσιν καλοὶ ἢ κακοὶ οἰωνοί. Τὸ ἀγαθῆ τύχῃ ἐλέγετο ἐπὶ συμφωνίας γάμου, πολεμικῆς ἐκστρατείας, συμμαχίας, συμθήκης, ἐνῷ δ μωρός τὸ λέγει ἐπὶ λυπηροῦ γεγονότος.

νόπηρέτην του, ἐπειδὴ εἰς τὸ μέσον τοῦ χειμῶνος δὲν τοῦ ἀγόρασε πεπόνια.

Κατακουράζει τὰ παιδιά του, ἀναγκάζων αὐτὰ νὰ παλαίουν καὶ νὰ τρέχουν· ὅταν δὲ εἰς τὴν ἔξοχὴν τοὺς μαγειρεύῃ φακές, λησμονεῖ ὅτι ἔρριψεν ἄλατι καὶ ἀλατίζει καὶ πάλιν, τόσον, ὅστε δὲν ἥμπορει κανεὶς νὰ φάγῃ.

Καὶ εἰς νύκτα βροχεράν, ὅταν οἱ ὄλλοι λέγουν: «ὅδι οὐρανός εἶναι μαῦρος σὰν πίσσα», ὁ μωρὸς ἥμπορει νὰ εἴπῃ: «τί ξάστερος οὐρανός!»

“Αν δὲ τὸν ἔρωτήσης: «πόσους νεκροὺς ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν πύλην τοῦ κοιμητηρίου», θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ: «ὅσους θὰ ζήθελα νὰ εἴχαμεν ἐσὺ καὶ ἐγώ». (¹)

ΙΕ'

Περὶ Ἀγενείας

“Αγένεια εἶναι ὁ ἀγροῦνος τρόπος συμπεριφορᾶς εἰς τὴν ζωήν.
“Αν ἔρωτήσης τὸν ἀγενῆ τί γίνεται ὁ τάδε, θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ: μὴ μὲ σκοτίζεις· καὶ ἂν τὸν χαιρετήσῃς, αὐτὸς δὲν θὰ σοῦ ἀνταποδώσῃ τὸν χαιρετισμόν.

“Οταν ἔχῃ τίποτε νὰ πωλήσῃ, δὲν ἀπαντᾷ εἰς τοὺς ἀγοραστὰς πόσον ζητεῖ, ἀλλὰ τοὺς ἔρωτᾶς πόσον προσφέρουν αὐτοί.

“Αν κανεὶς φίλος τοῦ κάμη τὴν τιμὴν νὰ τὸν καλέσῃ εἰς δεῖπνον ἢ νὰ τοῦ στείλῃ μερίδα ἀπὸ τὴν θυσίαν τῆς ἑορτῆς, ὁ ἀγενῆς θ’ ἀπαντήσῃ ὅτι δὲν δέχεται τροφὰς ὡς δῶρα.

Δὲν συγχωρεῖ ποτὲ ἐκεῖνον ποῦ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ τὸν ἔγγειον, τὸν σπρώξει ἢ τὸν πατήσει.

1) Σατυρίζει τὴν ἀσυγκρησίαν ποῦ ἐγυπάρχει εἰς τὰς ἀπαντήσεις τοῦ μωροῦ.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ
απαράδογήν μιοτ νέδε συνώμενή μιοτ νοοεμή οτι είνι μίδιατές μιοτ νηπτερόπιν
Οταν τὸν παρακαλεσθη κανεὶς φύλος του νὰ συνεισφέρει εἰς
νηπτερόπιν κατ' αὐχούς διαγεῖται κατόπιν μόνος πραγμάγειν κατ' προσ-
φέοις παραπονώμενος ὅτι ἐγκριθήσθη τὸ τέλος της θεραπείας. Αν σκον-
τάλινοι είναι καὶ κατασρόφθηται πέτρας ποῦ ἔκτυπτες. Καὶ
νεότερων, οὐδούτις μητέ ταξιδεύεινται περισσότερον της γενετικοῦ
δὲν περιμένει ποτὲ κανένα, ἀν αργήση ἀπὸ τὴν ὄψιν μεγάλην φόρον.
Ο διαγεῖτος δὲν ψήσεται υπόθηκον δημόσιη ποτε εἰς ἔροτήν του, εἰς τὸν
συντελεῖται οὕτε θήτη μή καρεγήση, καὶ πορέτωμενος δὲν προσεικεταὶ ποτέ.

«! გოვნის

νήσις οποίης να συναρρέεται εύροις καθεναν εμποδόπιο : εγγονής των γενεών πάντας

άν αγείρητος ήταν σύμβολό : η σήτηναν τον πόνον, «σοιογιττυμάκον μοι νηλύτη

(¹) . «ώγέ x μάτια»

Περὶ Δεισιδαιμονίας.

Ἐμποροῦμεν νὰ εἰπωμεν
ἢ ή δεισιδαιμονία εἶναι ἔνας ἀδι-
καιολόγητος φόβος καὶ μία σφαλερὰ-εὐλάβεια πρὸς τὰ θεῖα.

Ο δεισιδαίμων ~~πάντα τοις~~ οὐδὲ καὶ πριντίζεται ὅλος μὲ ἀγια-
σμόν, ὃστερα βάζει φύλλα δάφνης εἰς τὸ στόμα του καὶ περιπα-
τεῖ μὲ αὐτὸς ὅλην τὴν γέμεραν⁽¹⁾ ωκεανογύη ὁ Ιανεὺς μινεὺς Α.
Καὶ ἐν τοῖς πᾶσι δρόμοις περάσσει ἐμπορέας τοὺς γάτας ποτέ,
προκαθεῖται παραστῶν προστεράσσειν λέγεις τὸ δάφνην φύλλαν τοῖς
τοῦς ἔκεινο τὸ μέρος τοῦ δορυματοῦ.

"Αγιώντες τον θεόνταντο τρεπάντες την πλάτην τους, οι οποίοι ήταν στην αρχή μεταμορφωθέντες σε παντοκράτορες." (2)

1) Οι αρχαίοι εντητώθηκαν στην πόλη της Αθήνας για να την καταστρέψουν, όπως οι Βενετοί στην Κωνσταντινούπολη, αλλά δεν την κατέστρεψαν. Παρά την επόμενη τριάντα χρόνια, η θάλασσα της Ελλάδας έγινε αρκετά βαθύτερη από την παλαιά, με αποτέλεσμα την αναβίωση της Αθηναϊκής Δημοκρατίας.

2) Τό φιδί αὐτό ἐλέγετο «Ὥφις ἵερός» ή «ἀσπίς ἵερά». «Αν τὸ ἐφόνευσε κα-
ῦντος: εἰδούσα πάγην ἀσθενεῖται τε κακοπάγηται. Ήσον καὶ ιοργανωμένον νήτα εἰδέπειται» (I)

3) Οι Ιεροί αὐτοὶ λίθοι ἡσαν ἡμιστύλια ἐπιτύμβια, κάποτε διμως ἡθοδικαιότερη μετατίταρα δροθετεικὰ ἄγράν.

γνόμια περιττώς ἢ νόμιμος φέρεται νόμιμος ἐδεινός⁽¹⁾ νοιορύνυκ νόσκημα
κυρίων που κρατεῖ, καὶ δεν φευγεῖ παρά, ἀφοῦ πέσῃ γονατικός
καὶ προσκυνήσῃ.

"Αν κανεὶς ποντικὸς τοῦ τρυπήσῃ σάκκου ἀλεύρου, πηγαίνει πρὸς τὸν ἔξηγητὴν καὶ τὸν ἔρωτῷ τί πρέπει νὰ κάμη, καὶ ἂν δὲ ἔξηγητῆς τοῦ εἰπῆ νὰ φέρῃ τὸν σάκκον εἰς τὸν ἐπιδιορθωτὴν καὶ νὰ μὴ προσέχῃ εἰς αὐτά, ὁ δεισιδαίμων δὲν τολμᾷ νὰ τὸν κρατῆσῃ ἀλλὰ τὸν οὔπιτεν. Καὶ εἶναι ἡγεμονὴ καθαρότερη τὸ σπίτι του κάθε στιγμὴν διὰ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν κακὴν ἐπήρειαν τῆς σελήνης. Καὶ ἀν εἰς τὸν δρόμον του, ἰδηνὴ γλαῦκα, δὲν τολμᾶ νὰ προχωρήσῃ παρὰ ἀφοῦ εἰπῇ: « Αδηνᾶ κρείττων ».

Καὶ οὐδὲ πρότονεν αὐτὸν εἴπειν θέλει, πάντας γάρ τινας

Πηγαίνει εἰς τοὺς τριόδους καὶ λούζει τὴν κεφαλήν τους πάντας στρέμματα μεταξύ των ποδών τους, προσπέραστος από την πλάτη της πατέρας του.

• «Մօրմի՞ն օյ մասք յըւզյա

μικρὸν κυνάριον. (¹) Ἐν δὲ συναντήσῃ τρελλὸν ἢ ἐπιληπτικόν, αἰσθάνεται φρίκην καὶ πτύει εἰς τὸν κόλπον του.

ΙΖ'

Περὶ Μεμψιμοιρίας.

Μεμψιμοιρία είναι ἡ δυσάρεστος διάθεσις τῆς ψυχῆς ἀνευ λόγου.

Ο μεμψιμοιρός είναι τοιοῦτος, ὅστε ὅταν κανεὶς φύλος τοῦ στεέλῃ μαρίδα ἀπὸ τὸ συμπόσιον, λέγει πρὸς τὸν κομιστήν: «δὲν μ᾽ ἔκαλεσες βέβαια εἰς τὸ δεῖπνον ἀπὸ φόβου μήπως ἀπολαύσω τὸν ζωμὸν καὶ τὸ κρασί.»

Καὶ ἐνῷ τὸν ἐναγκαλίζεται ἡ ἐρωμένη του, τῆς λέγει: «φοβοῦμαι μήπως δὲν μὲ φιλεῖς μὲ τὴν ψυχήν σου».

Καὶ ἐνῷ βρέχει, παραπονεῖται εἰς τὸν θεὸν διότι ἀργησε τόσον ἡ βροχή.

Αν τύχῃ νὰ εῦρῃ χρήματα εἰς τὸν δρόμον του, παραπονεῖται διότι ποτὲ δὲν εὑρῆκε θησαυρόν.

Αν τοῦ δώσῃ δι πωλητῆς, ύστερα ἀπὸ τὰς ἐπιμόνους παρακλήσεις του, καλὸν δοῦλον εἰς χαμηλὴν τιμήν, δι μεμψιμοιρός λέγει: «δὲν θὰ μοῦ τὸν παραχωροῦσε τόσον χαμηλά ἀν δὲν εἴχεν ἐλαττώματα».

Καὶ εἰς ἔκεινον ποῦ τὸν συγχαίρει διότι ἀπέκτησεν υἱόν, αὐτὸς ἀπαντᾷ: «ἡ ἀλήθεια είναι ὅτι τώρα ἡ περιουσία μου ὀλιγοστεύει κατὰ τὸ ημισυ».

1) Οι ἀρχαῖοι δὲ γὰρ ἔκβασικαν μετεχειρίζοντο μικρὰ κυνάρια, τὰ διόπα ἔθυσαῖσαν εἰς τὴν Ἐκάτην καὶ κατόπιν περιέφερόν γύρω εἰς τὸν ἀδασκαλο- μένον. Τοῦτο δὲ ἔκδιον «περισκυλακισμένον». Ἐπίσης διὰ τὸν ἀδασκαλομόν ἐχρησιμοποιοῦν διάτι, θειάφι, μαλλί, πηλόν, πίτυρα καὶ λαμπτήδα ἀναρμένην

Καὶ ἀν κερδήσῃ δίκην παμψηφεί, παραπονεῖται εἰς τὸν συνήγορον διτὶ παρέλειψε ν' ἀναφέρῃ πολλὰ ἀπὸ τὰ δίκαιά του καὶ διτὶ ἡ ὑπεράσπισίς του ἥτον ἀνεπαρκής.

"Αν τὸν συγχαρῆ κανείς, διότι οἱ φίλοι του διὰ χρηματικῆς συνεισφορᾶς διηγούλυναν τὰς ἀνάγκας του, διεμψύμοιρος θ' ἀπαντήσῃ: «καὶ πῶς; ἐνῷ διφεύλω νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν καθένα τὰ χρήματα, πρέπει ἀκόμη νὰ τοὺς εὐγνωμονῶ καὶ διὰ τὴν εὐεργεσίαν;»

IH'

Περὶ Δυσπιστίας.

Δυσπιστία εἶναι ἡ σφαλερὰ ὑποψία διτὶ ὅλοι μᾶς ἀπατοῦν.

Ο δύσπιστος εἶναι τοιοῦτος, ώστε ἀφοῦ στείλῃ τὸν δοῦλον του νὰ ψωνίσῃ πράγματα, στέλλει καὶ ἄλλον κατόπιν διὰ νὰ πληροφορηθῇ πόσον τὰ ἐψώνισεν.

"Οταν λάβῃ χρήματα, τὰ κρατεῖ αὐτὸς καὶ στέκεται εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου διὰ νὰ τὰ μετρήσῃ.

Καὶ ἀφοῦ πέσῃ εἰς τὴν κλίνην, ἔωται τὴν γυναικά του ἀν ἐκλείδωσε τὸ χρηματοκιβώτιον, ἀν ἐσφράγισε τὸ χρηματόδεμα καὶ ἀν ἔβαλε τὸν μοχλὸν εἰς τὴν θύραν τῆς αὐλῆς. Μολονότι δὲ ἐκείνη τοῦ λέγει διτὶ τὰ ἐσφάλισεν δλα, δ δύσπιστος σηκώνεται πάλιν ἀπὸ τὰ στρώματα, γυμνὸς καὶ ἀνυπόδητος, ἀνάβει τὸν λύγνον, ἐφευνῷ πάντοῦ καὶ παρατηρεῖ δλα μὲ προσοχήν. Καὶ παρ' δλα ταῦτα δυσκολεύεται κατόπιν ν' ἀποκοιμηθῇ.

Προνοεῖ νὰ εὑρίσκεται ἐνώπιον μαρτύρων ὅταν ἐρωτᾷ τοὺς δφειλέτας του περὶ τοῦ τόκου, διὰ νὰ μὴ ἡμποροῦν κατόπιν νὰ δρνηθοῦν τὴν δφειλήν.

"Αν δ δύσπιστος θέλῃ νὰ καθαιρίσῃ τὸ φόρεμά του, εἶναι ἀξιος νὰ τὸ δώσῃ δχι εἰς τὸν καλύτερον βαφέα, ἀλλὰ εἰς ἐκεῖνον ποῦ θὰ τοῦ φέρῃ ἀξιόχρεον ἐγγυητήν.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ

三

• భాగం రథు పరిశ్రమలు

Ο. Βρομερός.

• **Βρωμερος.**
νησιωτική ιστορία της περιφέρειας της Αιγαίου και της Κρήτης σε πλούσια βιβλιογραφία.

Βρωμεός είναι ἔκεινος ποὺ παραμελεῖ τὴν καθαριότητα τοῦ γῆπ δύνατον καὶ οὐδὲν οὐδὲν εἰλλέσθαι, σταυρόγεντα μηνάς τοῦ σώματος καὶ καταντᾶ συχαμεός.

γονύ χαταγητρίσαις ανίστα.
νόντια νοτί Ιεράνην, σειρήδοπυνήν ίσαχ γόνιμην, πτυχιώσοτο ήτο οπή
αλό. Είναι υψηλόδωτός ως άγριοις θηρίοις και έχει πικινάς τούχας εις
αλό. Υπρήδοπην έτι άλο Ιεράτρισσαν πάχα συντηρεί πτυχιώσεις
ταύτης μασχάλας και τὸ στῆνης, έχει δοντιά μαύρα, καταποργγαμένα
μεταμορφώσατο. Μητριμούλοντα, ηγιατρικά πετεύζαλοντα πτυχιώ
ζεύπι ζεύπιθατα, φέστε είναι δύσκολαν γάρ τον πηλογιάστη κανείς για-
γοντας άποιαν.

Ο βρωμερός, μεταξύ τῶν ἄλλων, καθαρίζει τὴν μάτην τοῦ
τελείνης τροφήν καὶ ἐνῷ πέμπει τὸ στόμα γεμάτον δρόσην εἰς τὸ στόμα ποσθόδιον οὐκέτι μεταβολήν επιτρέπει.

1) Ταῦτα ἡσαν συγκίθισις χρηστοῦ τηλεοράσεων περιήγησης στην πόλη της Αθήνας.

—α, εώ, (1) να δοθεί έτσι ότι το μέτρον της πάτησης στην απόσταση των πόλεων είναι πολύ μεγάλο. Κατά την άποψη της Αρχαίας Ελληνικής γεωμετρίας, η πάτηση της περιφέρειας της γης στην απόσταση των πόλεων είναι πολύ μεγάλη.

Εἰς τὸ λουστρὸν ἀλειφέτα πάντα μὲ σπαδὸν ἐλαῖον, καὶ βγάζειν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ.

Οταν συνοδευη την μετέορα του έμις τον ωφελούσκοπόν, λέγει
λόγους απορεῖς,⁽¹⁾ καὶ διαν. οἱ ἄλλοι προσευχώνται καὶ προσ-
νάλλονται νοῦτρον γόνδιν, νορεποδόν εἰς ιούρην τελείων τοντίζεται
φερούν σπόνδας, αὐτὸς αφινει να περη το ποτηρι του, και ἔπειτα
νοτεροδονες επιμηττονται ουτησποντο οι ιοτρον, μναχανη νορεποδοντο
γελη σαν γα εκαμε φερούμενον θαυμαστιαν.
γωνιμηνδα, νωτ νοσην νοτ εικ νορομονο, ουτ ερωλφ ιο, ιτδ ιωκ.

Καὶ ἀνὴρ οἰσκεται εἰς συναυλίαν, εἶναι δὲ μόνος ἀνάμεσα εἰς τὸν ἄλλον πονούμενον μετέχει με τελεορθητήματα, η κρατεῖ τοὺς πόνους πάντας πονούμενος διατίθεται σύστομα μηδέποτε τοῦτο μηδὲ ὑβρίζει τὴν αὐλητοῦδα διότι ἐπανεῖ γλήγορα.

—η ορθωει την αντιπροσωπιανη φυσικη επανεγγελματικη
—οπ η ζητηται απο την προσωπικη νομιμανση της νομισματικης μηνιγκιας εργατης
—και οπται την πρωτη και θελη για πτυσση επανω απο το τραπεζικο
—να ενδιαφερονται απο την επιστημονικη σημασια της πινακησης που έχει προσαρτηθει
—πτυνει εις το προσωπον του οινοχοου του.

A. K.

• ፩፻፲፭ ዓ.ም. ከፃ፻፲፭ ዓ.ም.

κατηνομήσθων, τοις διάβολοις φέρεται πολύ μακριάς κατηνομήσθων Η^ρ.
Οχληρός είναι εκείνος ποιος ένοχει τον συναντούσθεται,
όταν οι δύο τους βλάπτεις. Ο δύτης μπαίνει εις τὸ δωμάτιον ἀν-
θρώπου, διόποιος μολις απέκτησεν και τον ξέπνανδρον διά τοῦ
μηρού οὐκέτι. Εύοφελαδεὶς γάρ είναι πότε τοις διαβόλοις οι ενεργοί τους.
Κατὰ δὲ τοὺς θεούς οἱ διάβολοι φέρεται τούτων γάρ (τοις) διάφανοι στοιχεῖα μὲ
πλοιον, αὐτὸς δημοροεῖ νὰ τους παραβούσθων γῆς τὴν περιουσίαν
ἔως ποιος νὰ γυρίσῃ απὸ τὸν περίπατόν του.

Καὶ κατὰ τὸ γεῦμα διηγεῖται ὅτι ἔπιεν ἑλλέβορον (¹) ὡς καθαρικόν, ὅτι τὸν ἐνήργησεν ἀπὸ ἐπάνω καὶ κάτω, καὶ ὅτι ἡ χολὴ ποῦ ἔβγαλεν, ἥτο πλέον μαύρη καὶ ἀπὸ τὸν μέλανα ζωμὸν ποῦ εἶναι εἰς τὸ τραπέζι.

Καὶ εἶναι ἄξιος ἐμπρὸς εἰς ἄλλους νὰ ἐρωτήσῃ τὴν μητέρα του : «ποίαν ἡμέραν μ' ἐγέννησες ;»

Διηγεῖται ὅτι ἔχει πηγάδι μὲ δροσερὸν νερόν, κῆπον μὲ πολλὰ καὶ τρυφερὰ λάχανα, καὶ ὅτι τὸ σπίτι του κατήντησε ξενοδοχεῖον, καὶ ὅτι οἱ φύλοι του διαιτῶν μὲ τὸν πίνθον τῶν Δαναΐδων, διότι δὲν εὐχαριστοῦνται ἐνῷ τοὺς γεμίζει εὐεργεσίας.

Καὶ ὅταν κάμνῃ συμπόσια, φροντίζει νὰ καυχᾶται καὶ νὰ ἐπιδεικνύῃ ποῖον ἔχει παράσιτον (²) ἡμπροεῖ μάλιστα, μὲ τὸ ποτῆρι εἰς τὸ χέρι, νὰ τοῦ πῇ : «ἐμπρὸς λοιπὸν διασκέδασε τοὺς καλεσμένους».

ΚΑ'

Περὶ Ματαιοδοξίας.

Ἡ ματαιοδοξία εἶναι μία ταπεινὴ φιλοδοξία δι' ἀσήμαντα πράγματα.

Ο ματαιόδοξος, ὅταν τὸν καλέσουν εἰς δεῖπνον, ἐπιδιώκει νὰ καθήσῃ κοντά εἰς τὸν οἰκοδεσπότην.

Συνοδεύει ὁ Ἰδιος τὸ παιδί του εἰς τοὺς Δελφοὺς διὰ νὰ κόψῃ τὴν κόμην του. (³) Φροντίζει δὲ νὰ εἶναι Ἀράπης ὁ δοῦλος ποῦ τὸν ἀκολουθεῖ εἰς τὸν δρόμον.

1) Δύο εἰδη ἑλλεβόρου είγαι : δ μαῦρος, τὸν ἐποίον μετεχειρίζοντο ὡς καθαρτικόν, καὶ δ λευκός, δ ὅποιος ἐχρησίμευεν ὡς ἐμετικόν.

2) Οι πλούσιοι εἰς τὰ συμπόσιά των είχαν παρασίτους ὑποχρεωμένους νὰ τέρπουν τοὺς καλεσμένους μὲ ἀστείσμους.

3) Τὸ ἀρχαῖον τοῦτο ἔθιμον, γὰ δηγοῦν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ τέκνα των μόλις ἐγίγνοντο ἔφηδοι εἰς τοὺς Δελφούς, διόπου ἀφιέρωνον τὴν κόμην των εἰς τὸν

Καὶ ὅταν ἔχῃ νὰ πληρώσῃ χρέος μνᾶς ἀργυρᾶς, φροντίζει τὸ νόμισμα νὰ εἶναι νέον καὶ στιλπνόν.

"Οταν δὲ θυσιάσῃ βοῦν, στολίζει τὰ κέρατα μὲ μεγάλους στεφάνους καὶ τὰ κρεμᾶ ἀπέναντι τῆς εἰσόδου διὰ νὰ βλέπουν ὅτι ἐθυσίασε βοῦν.

Καὶ ὅταν ὑπάγῃ εἰς ἵππευτικὴν πομπὴν (¹) μαζὶ μὲ ἄλλους, ὕστερα στέλλει μὲ τὸν δοῦλον εἰς τὸ σπίτι του τὸ ἄλογον, αὐτὸς δὲ μὲ τὴν ἵππευτικήν του στολὴν περιφέρεται εἰς τὴν ἀγοράν.

"Αν τοῦ ψιφήσῃ κανένα σκυλί, δικαίωδος θὰ τοῦ κάμη μνῆμα, θὰ τοῦ ἀνεγείρῃ στήλην καὶ θὰ βάλῃ ἐπιγραφήν : « γένος τῆς Μάλτας ».

"Αν ἀφιερώσῃ χάλκινον δακτυλίδι εἰς τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὕστερα μὲ τὰ καθημερινὰ στεφανώματα φθείρει τὸ ἄγαλμα. (²)

Καθημέραν ἀλείφεται μὲ μύρα.

Καὶ ἀν τύχῃ νὰ εἶναι μεταξὺ τῶν πρυτάνεων (³), ζητεῖ νὰ κηρύξῃ κατὰ τὴν θυσίαν αὐτὸς εἰς τὸν δῆμον τὰ ιερά. (⁴) Τότε ἐνδύεται μὲ λευκὸν φόρεμα, φορεῖ στέφανον, προχωρεῖ πρὸς τὸν λαὸν καὶ λέγει : « Ὁ "Ανδρες Ἀθηναῖοι, τὰ ιερὰ ποῦ ἡμεῖς οἱ

'Απόλλωνα, είχε καταργηθῆ ἐπὶ Θεοφράστου. Τὸ θηρησκευτικὸν τοῦτο χρέος ἐτελείτο κατ' οἰκον. 'Ο ματαιόδοξος δημως δὲν συμμορφώνεται μὲ τοὺς συγχρόνους του, ἀλλ' ἀχολούθει ἐπιδεικτικὴν τὴν παράδοσιν.

1) Η ἵππευτὴ τάξις τῶν Ἀθηνῶν ἀπετελεῖτο ἀπὸ 1,200 πολιταρχῶν διοικούμενους ἀπὸ δύο ἵππαρχους καὶ δέκα φυλάρχους. Τὸ σῶμα τοῦτο ἦτο περίβλεπτον, διότι ἀπετελείτο μόνον ἀπὸ πλουσίους πολίτας καὶ ἐλάχιστην μέρος εἰς τὰς παρατάξεις, τὰς λιτανεῖς καὶ τὰς δημοσίες ἔστας.

2) Ο νόμος ἡμπόδιει τὰς ψηλαρχίσεις καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς τῶν εὐλαβῶν πρὸς τὸ ἄγαλματα διὰ νὰ μὴ τὰ φθείρουν.

3) Η γερουσία τῶν Ἀθηνῶν ἐσχηματίζετο ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν δέκα φυλῶν, ἐπὶ κεφαλῆς δὲ ἡσαν οἱ Πρυτάνεις ἔχοντες τὴν φροντίδα τῶν διαπλῶν τοῦ δημοσίου.

4) Κατὰ τὴν τελευταῖαν συνέλευσιν οἱ Πρυτάνεις ἡσυχοῦντο περὶ ὥρησιας, περὶ ἔορτῶν, θυσιῶν κλπ. Εἰς ἣν δὲ ἔξι αἰτῶν ἀνετίθετο ἡ ἐξήγγιστης καταστάσεως τῶν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου σφαγῶν καὶ ἀν τὰ σπλάγχνα αὐτῶν ἡσαν εὐοιωγχὴ ἡ δυσοιωγα διὰ τὸ μέλλον.

Κακά ή γενικότερα **παραβολές** ή **παραπομπές** είναι τα παραπάνω μηδεδόνες των θεών.

Kai ὅταν πάντα γέγονται πάντες ταχύτατα πολυπόνι (το) κατά την ομοίωση
εξήγουνται βούτη.

πάνδογκ ηγήτε μετερεψιγετε πέμποντα μετατετεπλή γητά έμι ζέδ
μημάκια μετα την οδό **Περινή Φυλαργυρέας** μεταφορική μετα νΑ"

Φιλαργυρία είναι τὸ πάθος τοῦ ἀνθρώπου πενθεῖται οὐδὲ πῆδυτεῖται εἰς τραύματα τῆς φιλοτελείας τηλικαλῶν γενωμένην. Η Α'

οτι Ο φίλικος θεός είναι τάξις, ο φίλος λαβή τών βραχίονων, εις τον
ἀγῶνας τῶν Τραγῳδῶν⁽²⁾, ν' ἀφιερώσῃ εἰς τὸν Διόνυσον ἐπίνεον
διάδημα ἐπὶ τοῦ ὄποιου ἐπιχορέψει τὸν διάδημα τὸν προτετάγμένον.
—
Καὶ στὰν (εἰς οὐρανούσιν) πεπλανατο πρόσθεδονται τὸ θεό-
δοντ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ προστρέψεται τῷ θεῷ πατέρᾳ⁽³⁾, οὐ φίλος γενούσης
μὲν εἰς τὸν πατέρα καὶ προστρέψεται πάλιν προσευχῇ προσεόφ τούτου
τοῦ θεοῦ.
Οὐαὶ οὐτανδεεντήτητο μητέρα τούτη καὶ θυσιαστή, αρσεῖται μίσοι
νον τὸ κρέας ποὺ πρεπει νὰ καῆ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ὅλον δὲ τὸ ιπό-
λιτπρονοιακό παλαιό⁽⁴⁾, τούτετδε δοιάλιθον περιγραμμένοι εἰδα, καὶ λίτη-
γαν ἔνεσται ἐμοὶ ιατρεύοντος νέας γεωπλάσιας οὐκονοί ταχείτερά

παραστάσην για την αντίτιμη περιόδου της ιερού λόγου και της επιφύλαξης της σωτηρίας της πόλης. Η παραστάση έγινε στην πλατεία της Αθήνας, με την παρέλαση της πόλης να πραγματοποιείται στην πλατεία της Ακρόπολης.

—(१४) नेपि राष्ट्रीय विकास तंत्रम्। मध्यसंसदीय एवं अधिकारीय दोनों दलों

መ. የዕለታዊ ሪፖርት በዚህ አገልግሎት የሚከተሉት ደንብ የሚያስፈልግ ይችላል፡፡

ρετήσουν εἰς τὸν γάμον, τοὺς συμφωνεῖ νὰ φέρουν αὐτοὶ τὴν ἀπόφηνταν. Εἶτα προειδοποιεῖται τοῦτον τὸν γάμον.

Ο φίλαργυρος, ον ζανοιτηι αυτο μακρα φιλο του που ζητει
ειρηνης οτι αποβει χριστοι ειναι κερδω πυθωμενων γιων
ερωνους, αλλαξει δρομον και γυρισει σπιτι του τα κυριφθη.

**Καὶ δεν ἀγοράζει δουλών διὰ τὴν υπηρεσίαν, ἀλλὰ μισθωνεῖ
μὲ την ημεραν καθε φοραν που η γυναικά του πρέπει να εξελθῃ.**

Οταν ξυνε το πρωι, σαρνει μονος του το σπιτι και καθα-
ρικη ισ την αγριωτε αποστρατειτε επι την ωρα μετεπι την επι.
εισει απο τους κοριους τα κρεβατια.

III. Η περιαύτονος γέλασις

προσδογήν· την επιμετρίαν παρέκβασιν οντότητον
περιττων ολογονών είναι επεινός που πιστεύει διά τὸν θεοτοκούν
προτερημάτα τα οποία δεν έχει.

Ο περισταλόγος ιηγάδων εἰς τὴν πλημέναν τὴν διηγείται
εἰς τοὺς ἔνοντας, διὰ τοῦτο οὐδὲν οὐδὲν ληγματα εἰς θαλασσόδανεια,
οὐδὲν μάκρη συνέπεια, οὐδὲν πάντα τούτην τὴν νέαν γενούσην.

1) Ο Θεόφραστος ἔννοει τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς, διόπου ἐξέθετο πάντας οὐκέτι μενα ἐμπορεύματα καὶ τὰ προλόντα τῆς Ἀττικῆς τὰ ὄποια ἐμελλον γὰρ ἐξαχθοῦν. Εἰς τὸ μέρος ἐκείνο ἦσαν καὶ ἀργυραριοίσοι διὰ γὰρ σιεκούσιον τὰ συναλλαγήσεων ψητέρων ὄποια στογούσιον γενούσιον τὸ κατάτοικον γένεται.

καὶ ἀναπτύσσει κάθε λεπτομέρειαν τῆς δανειστικῆς ἐπιχειρήσεως, πόσον ἐπικερδής εἶναι καὶ πόσα ἔκερδησεν αὐτός.

“Οταν δὲ εἰς τὸν δρόμον του συναντήσῃ συνοδοιπόρον, τὸν πληροφορεῖ διτι ἔξεστράτευσε μὲ τὸν Ἀλέξανδρον, διτι ἔφερε ποτήρια στολισμένα μὲ πολυτίμους λίθους, καὶ διτι εἰς τὴν Ἀσίαν εἶναι καλύτεροι τεχνῖται παρὰ εἰς τὴν Εὐφώπην.

! Λέγει ἀκόμη διτι ἔχει γράμματα ἀπὸ τὸν Ἀντίπατρον, τὰ δποῖα λέγουν διτι οὗτος ἤλθε τρίτος εἰς τὴν Μακεδονίαν. Προσθέτει δὲ διτι τοῦ ἔχοιηγήθη προνόμιον πρὸς ἔξαγωγὴν ξυλείας, χωρὶς νῷ πληρώνη φόρον, ἀλλ’ αὐτὸς δὲν ἥθελησε νὰ τὸ χρησιμοποιησῃ διὰ νὰ μὴ τὸν συκοφαντήσουν οἱ κακόβουλοι.

Δὲγ ταραλείπει ν’ ἀναφέρῃ διτι, δταν ἔλειψε τὸ σιτάρι, αὐτὸς ἔδαπάνησε διὰ τοὺς πτωχοὺς περισσότερον ἀπὸ πέντε τάλαντα.

Ἐπειτα βεβαιώνει διτι ἐπρόσφερεν ἐράνους καὶ, ἀν οἱ ἀκροαταὶ του εἶναι ἄγνωστοι, τοὺς προτείνει νὰ λογαριάσουν μὲ ψήφους μαζὶ τὰ διάφορα ποσὰ ποῦ ἔδαπάνησε, καὶ τοὺς ἀναφέρει ὡς ἀληθῆ δνόματα ἀνύπαρκτα, εἰς τὰ δποῖα ἔδωσεν ἀπὸ μίαν μνᾶν, δηλαδὴ ἐν συνόλῳ κεφάλαιον δέκα ταλάντων.

Καὶ προσθέτει διτι εἰς αὐτὰ τὰ ἔξοδα δὲν ὑπολογίζει οὔτε τὰς τριηραρχίας οὔτε τὰς ἄλλας ὑπηρεσίας ποῦ ἔχει προσφέρει εἰς τὴν πατρίδα.

Πηγαίνει εἰς ἔκείνους ποῦ πωλοῦν ὁραῖα ἄλογα καὶ προσποιεῖται διτι ἐπιθυμεῖ ν’ ἀγοράσῃ.

Πλησιάζει εἰς τὰς σκηνὰς ποῦ πωλοῦν ἐνδύματα καὶ ζητεῖ φόρεμα ἀξίας δύο ταλάντων, ἔπειτα δὲ ὑβρίζει τὸν δοῦλόν του διτι τὸν ἀκολουθεῖ χωρὶς νὰ πάρῃ μαζὶ του χρήματα. (¹)

Καὶ ἐνῷ πληρώνει νοῦκι εἰς τὸ σπίτι ποῦ κατοικεῖ, βεβαιώνει δσους δὲν τὸν γνωρίζουν, διτι εἶναι πατρικόν του καὶ διτι λογαριάζει νὰ τὸ πωλήσῃ, ἐπειδὴ ἔρχεται στενόχωρον εἰς τοὺς ξένους ποῦ δέχεται.

1) Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα οἱ πλούσιοι συναδεύοντο ἀπὸ δούλοις φέροντας χρυσὸν ἢ ἀργυρὸν διὰ τὰς ἀγοράς.

ΚΔ'

Περὶ ὑπερηφανείας.

“Υπερηφάνεια είναι ή (ἀπὸ ἔνα) καταφρόνησις δλων τῶν ἄλλων πλὴν τοῦ ἑαυτοῦ του.

Οὐ νπερήφανὸς είναι τοιοῦτος, ὃστε εἰς ἐκεῖνον ποῦ ἔχει ἀνάγκην κατεπείγουσαν νὰ τοῦ ὅμιλήσῃ, τοῦ λέγει διτὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ τὸν ἴδῃ παρὰ ὑστερά ἀπὸ τὸ δεῖπνον εἰς τὸν περίστατον. Οταν ἐκλέγεται εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, προφασίζεται διτὶ δὲν εὑκαιρεῖ.

Καὶ ἂν ἔκαμεν εἰς κανένα μικρὰν εὐκολίαν, τοῦ τὴν ὑπενθυμίζει συχνότατα, καὶ τὸν ἀναγκάζει εἰς τοὺς δρόμους νὰ τὴν ὅμολογῇ ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἄλλους.

Δὲν καταδέχεται νὰ πλησιάσῃ κανένα πρῶτος αὐτός.

Εἶναι καλὸς νὰ προστάξῃ νὰ ἔλθουν τὴν ἄλλην ἡμέραν πρώι, ἐκείνους ποῦ θέλουν νὰ ἀγοράσουν ἢ νὰ ἐνοικιάσουν τίποτε ἀπ' αὐτόν.

Καὶ περιπατεῖ εἰς τὸν δρόμον μὲ σκυμμένο κεφάλι διὰ νὰ μὴ χαιρετήσῃ δύσους συναντᾶ.

Οταν προσφέρῃ δεῖπνον εἰς τοὺς φίλους του, δὲν κάθεται μαζί τους εἰς τὸ τραπέζι, ἀλλὰ διατάσσει κανένα ἐκ τῶν ἀνθρώπων του νὰ ἐπιστατήσῃ.

Καὶ δταν πηγαίνῃ εἰς ἐπίσκεψιν, στέλλει ἐμπρὸς διὰ νὰ προειδοποιήσουν διτὶ φθάνει.

Δὲν δέχεται ποτὲ κανένα οὔτε δταν τρώγῃ, οὔτε δταν καλωπίζεται.

Οταν ἔχῃ νὰ κανονίσῃ λογαριασμοὺς μὲ ἄλλον, ἐπιφροτίζει τὸν ὑπηρέτην του νὰ ὑπολογίσῃ τὰ διάφορα ποσὰ καὶ νὰ ἀνθροίσῃ τὰ κεφάλαια εἰς τὸ κατάστιχον.

Εἰς τὰ γράμματά του δὲν συνηθίζει νὰ γράφῃ : «θὰ μοῦ κάμετε τὴν χάριν», ἀλλά : «θέλω νὰ γίνη, καὶ νὰ δώσης εἰς τὸν κομιστήν, καὶ νὰ κάμης ὅπως σοῦ λέγω καὶ γείγορα».

ΚΕ'

Περὶ Δειλίας.

Δειλία είναι ἡ ἄνανδρος ὑποχώρησις τῆς ψυχῆς ἐμπρὸς εἰς τὸν κίνδυνον.

‘Ο δειλὸς ὅταν ταξειδεύῃ, βλέπει τὰς ἄκρας τῶν βράχων καὶ νομίζει πῶς εἶναι πλοῖα πειρατικά.

“Αν ταραχθῇ δλίγον ἡ θάλασσα, ζητεῖ νὰ μάθῃ μήπως κανεὶς ἀπὸ τοὺς συνταξειδιώτας εἶναι ἀμύντος εἰς τὰ μυστήρια. (¹) Καὶ ἐνῷ δὲ κυβερνήτης στρέφει τὸ πλοῖον πρὸς δπισθοδρόμησιν, δὲιλὸς τὸν ἔωτῆν ἀν πλησιάζουν καὶ πῶς βλέπει τὸν καιρὸν.

Καὶ εἰς ἐκεῖνον ποῦ στέκει κοντά του λέγει, δτι φοβεῖται διότι εἶδε κακὸν ὄνειρον.

‘Απὸ τὸν φόβον του ἡμπορεῖ νὰ γδυθῇ καὶ νὰ δώσῃ τὰ φορέματά του εἰς τὸν δοῦλον του [ῶς νὰ ἥθελε νὰ σωθῇ κολυμβῶν] ἦ παρακαλεῖ τοὺς ναύτας νὰ τὸν ἀποβιβάσουν εἰς τὴν Ἑηράν.

“Οταν εὑρίσκεται εἰς ἐκστρατείαν, προσκαλεῖ κοντά του τοὺς ἄλλους στρατιώτας, ἀφοῦ δὲ πλησιάσουν, παρατηρεῖ παντοῦ τριγύρω μὲ προσοχήν, καὶ ἔπειτα λέγει δτι εἶναι δύσκολον νὰ ἐννοήσῃ ἀκριβῶς εἰς ποῖον μέρος εὑρίσκεται δὲ ἔχθρος.

“Αν δὲ ἀκούσῃ κοραγὸς καὶ ἵδη νὰ πίπτουν φονευμένοι, εὐθὺς τότε λέγει πρὸς ἐκείνους ποῦ εἶναι κοντά του, δτι ἀπὸ τὴν βίαν ἐλησμόνησε τὸ σπαθί του, καὶ τρέχει πρὸς τὴν σκηνὴν του διὰ νὰ προφυλαχθῇ. ‘Απὸ ἐκεὶ στέλλει τὸν δοῦλόν του νὰ κατασκοπεύσῃ ποῦ εὑρίσκεται δὲ ἔχθρος, αὐτὸς δὲ κρύβει κάτω ἀπὸ τὰ προσκέφαλα τὸ σπαθί του, προσποιεῖται δτι τὸ ἀναζητεῖ, καὶ ἀργοπορεῖ ἔξεπιτηδες.

“Αν δὲ εἰς τοῦτο τὸ μεταξὺ ἵδη νὰ φέρουν εἰς τὴν σκηνὴν κανένα φίλον του πληγωμένον, τρέχει καὶ τὸν ἐνθαρρύνει, τὸν περιποιεῖται, τοῦ σφογγίζει τὰ αἷματα, διώχνει τῆς μυūγες, καὶ προτιμᾷ νὰ κάνῃ κάθε ἄλλο παρὰ νὰ πολεμῇ τοὺς ἔχθρούς.

Καὶ ἀν δὲ σαλπιγκής σημάνῃ ἔφοδον, δὲιλὸς καθισμένος μέσα εἰς τὴν σκηνὴν λέγει : «σῦρε εἰς τὸ ἀνάθεμα, ποῦ μὲ τὰ συχνὰ σαλπίσματά σου δὲν ἀφίνεις τὸν ἄνθρωπον οὕτε νὰ κοιμηθῇ». Καὶ καταματωμένος ἀπὸ τὰς ἔνεας πληγὰς τρέχει νὰ προϋπαντήσῃ ἐκείνους ποῦ γυρίζουν ἀπὸ τὸν μάχην, καὶ τοὺς διηγεῖται δτι μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἔσωσε τὸν φίλον του.

“Υστερα φέρει νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν πληγωμένον φίλον του, τοὺς γνωρίμους καὶ τοὺς συγχωρίτας, καὶ τότε διηγεῖται, χωριστὰ εἰς τὸν καθένα, πῶς τὸν ἔφερεν εἰς τὴν σκηνὴν ἐπάνω εἰς τὰ χέρια του.

1) Υπεινίσσεται τὰ μυστήρια τῆς Σαμοθράκης, εἰς τὰ ἐποία ἀπέδιδον τὴν ἀρετὴν τῆς διασώσεως τῶν μεμυημένων ἀπὸ τὰ ναυάγια.

ΚΣΤ'

Περὶ Ολιγαρχίας.

Ολιγαρχία εἶναι ἡ φιλοδοξία νὰ ἀρχῇ κανεὶς ἐπὶ τῶν ἄλλων χωρὶς φιλοκέρδειαν.

"Οταν δὲ δῆμος συσκέπτεται νὰ διορίσῃ βοηθούς του ἀρχοντος, διὰ νὰ διευθύνουν τὴν ἐπίσημον παράταξιν, δὲ διλιγαρχικὸς παρουσιάζεται καὶ ἀπαιτεῖ αὐτὴν τὴν τιμὴν μὲ ἀπεριόριστον ἔξουσίαν, καὶ ἀν προτείνωνται καὶ ἄλλοι δέκα, αὐτὸς λέγει: «Ἀρκεῖ ἔνας μόνος».

Απὸ δὲ τὰ ἔπη τοῦ Ὁμήρου γνωρίζει μόνον τὸν στίχον:

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἰς κοίρανος ἔστω,
καὶ ἀγνοεῖ ὅλους τοὺς ἄλλους.

"Οταν εὑρίσκεται μεταξὺ διμοφρόνων του, διμιλεῖ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον: «πρέπει νὰ συνέλθωμεν, νὰ συσκεψθῶμεν μακρὰν ἀπὸ τὸν ὅχλον καὶ τὴν ἀγοράν, καὶ νὰ μὴ πλησιάζωμεν τὰς ἀρχάς».

Καὶ ἀν τύχῃ νὰ τὸν ὑβρίσουν, λέγει: «ἡ αὐτοὶ πρέπει νὰ λείψουν ἀπὸ τὴν πόλιν ἡ ἐγώ».

"Εἴργχεται τὴν μεσημβρίαν μὲ τὸν μανδύαν του ἐπ' ὕδου, μὲ περιποιημένην κόμην, μὲ κομμένα νύχια, καὶ λέγει πρὸς ὅσους συναντᾷ, ὅτι δὲν ἡμιορεῖ κανεὶς πλέον νὰ κατοικήσῃ εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν, ὅτι τὰ δικαστήρια κατήντησαν ἀνυπόφορα ἀπὸ τοὺς δικολάβους, ὅτι δὲν ἐννοεῖ πῶς εὑρίσκονται ἀνθρωποι νὰ ὑπηρετοῦν τὸ δημόσιον, ἀφοῦ δὲν ἔχεις εἶναι τόσον ἀχρόιστος καὶ βασιλεύει ἡ συναλλαγή, ὅτι ἐντρέπεται δταν εἰς τὴν συνέλευσιν κάθεται κοντά του κανεὶς ἀκάθαρτος καὶ κακοφορεμένος.

Καὶ προσθέτει: «πότε λοιπὸν θὰ ἀπαλλαχθῶμεν ἀπὸ τὰς ὑποχρεώσεις ποῦ μᾶς ἐπιβάλλει ἡ δημοκρατία, ἀπὸ τὰ τόσα ἔξοδα διὰ τὰς ὑπηρεσίας καὶ τὰς τροιηραρχίας ποῦ μᾶς πιέζουν!».

Βεβαιώνει δὲ ὅτι πρῶτος δὲ Θησεὺς ἔκαμε τόσα κακὰ εἰς τὴν πόλιν⁽¹⁾, διότι κατήργησε τὴν βασιλείαν καὶ ἤγωσε τὰς δώδεκα πόλεις τῆς Ἀττικῆς διὰ τοῦτο δὲ κατεστράφη πρῶτος αὐτός.

Αὐτὰ καὶ ἄλλα ἀκόμη διαδίδει καὶ λέγει εἰς τοὺς ἔνοντας καὶ εἰς δσους διμοφρονοῦν πρὸς αὐτόν.

1) Ἐπειδὴ δὲ Θησεὺς εἶχε μεταβάλει τὴν μοναρχικὴν κυβέρνησιν εἰς δημοκρατίαν.

ΚΖ'

Περὶ Ὀψιμαθείας.

Ὥοψιμαθεία είναι προσπάθεια μιρφώσεως εἰς ήλικίαν παράκαιρον.

Ο δψιμαθής είναι τοιοῦτος, ὃστε εἰς ήλικίαν ἔξηκοντα χρόνων ἀποστηθῆζει ρητά, καί, ὅταν εἰς τὰ συμπόσια θέλῃ νὰ τὰ ἀπαγγείλῃ, λησμονεῖ.

Καὶ ἀπὸ τὸν υἱόν του ζητεῖ νὰ μάθῃ τὰ γυμνάσματα «ἐπὶ τῷ δόρυ καὶ ἀσπίδα καὶ ἐπὶ οὐράνῳ».

Καὶ συνεισφέρει μαζὶ μὲ τοὺς νέους διὰ συμπόσιον πρὸς τιμὴν ἥρωος, καὶ συναγωνίζεται εἰς τὴν λαμπαδηφορίαν. (¹)

Ἄν τὸν προσκαλέσουν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἡρακλέους, φύπτει τὸ φόρεμά του καὶ ἀρπάζει τὸν βοῦν τῆς θυσίας διὰ νὰ τοῦ στρέψῃ τὸν λαιμόν. (²)

Καὶ εἰς τὰς παλαίστρας λαμβάνει μέρος εἰς τὰ γυμνάσια. Καὶ εἰς τὸ θεάματα παραμένει μέχρι τριῶν παραστάσεων διὰ νὰ μάθῃ τὰ ἄσματα.

Ἐνῷ κατηχεῖται εἰς τὰ μυστήρια τοῦ Βάκχου, προσπαθεῖ νὰ φανῇ εἰς τὸν ιερέα ὡς ὁ ἀριστος τῶν κατηχουμένων. Ἐρωτεύεται τὴν ιέρειαν (³), τῆς φέρει κριοὺς διὰ τὴν θυσίαν, καὶ ὅταν ὁ ἀντεράστης του τὸν δείρῃ, ὁ δψιμαθής ζητεῖ ίκανοποίησιν τῆς τιμῆς του.

Άλλοτε πηγαίνει εἰς τὸν ἀγρόν του μὲ ξένον ἵππον διὰ νὰ γυμνασθῇ εἰς τὴν ιππασίαν, κρημνίζεται ὅμως καὶ πληγώνει τὴν κεφαλήν του.

Ἡ γυμνάζεται ἐναγκαλιζόμενος ἀγαλμα (⁴), ἢ συναγωνίζεται μὲ τὸν ὑπηρέτην του εἰς τὸ τόξον καὶ μὲ τὸν παιδαγώγον του εἰς τὸ ἀκόντιον· καὶ τὸν διδάσκει ὡς νὰ ἐγνώριζε καλύτερά του.

Καὶ εἰς τὸ λουτρὸν ἀκόμη στρέφει συχνὰ τὰ νῶτά του διὰ

1) Ἡ λαμπαδηφορία ἐτελεῖτο κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀθηνᾶς, ἦτο δὲ ὅρόμος εἰς τὸν ἑποῖον ἔτρεχαν κρατοῦντες λαμπάδα ἀνημένην.

2) Ο δψιμαθής ἔδω ζητεῖ νὰ μιμηθῇ τὸν ἥρωικὸν ἀθλὸν τοῦ Ἡρακλέους, δὲ ἑποῖος κατεδάμασε τὸν μανιώδη ταῦρον τῆς Κρήτης.

3) Αἱ λέραιαι τοῦ Βάκχου, Βάκχαι καλούμεναι, περίφημοι διὰ τὴν μανιώδη ἀσχημισύνην των, ἵσαν ἐρωμένους τῶν, νέων τῆς ἀριστοκρατικῆς τάξεως.

4) Οἱ ἀρχαῖοι διὰ νὰ σκληρύγουν τὸ σῶμα εἰς τὸ φῦχος, ἐσυνήθιζαν τὸν χειμῶνα νὰ ἐναγκαλίζωνται: δλόγυμνοι ἀγαλματα μαρμάρινα ἢ ὅρειχαλκινα.

νὰ φανῇ ὅτι εἶναι καλὸς εἰς τὴν πάλην. (¹) Καὶ ἐμπρὸς εἰς τὰς γυναικας χρεύει σφυρίζων.

ΚΗ'

Περὶ Κακολογίας.

Κακολογία εἶναι τὸ πάθος τῆς ψυχῆς εἰς τὸ νὰ δυσφημῇ τοὺς ἄλλους.

Ο δὲ κακολόγος εἶναι τοιοῦτος ὥστε, ἀν τὸν ἔρωτήσουν τί ἄνθρωπος εἶναι ὁ δεῖνα, θὰ εἴπῃ, καθὼς οἱ γένεαλογοῦντες : «Θὰ κάμω ἀρχὴν ἀπὸ τὸ γένος του· τὸν πατέρα του εἰς τὴν ἀρχὴν τὸν ἀνόμαζαν Σωσίαν (²), ἔπειτα δὲ εἰς τὸν στρατὸν τὸν ἐπωνόμασαν Σωσίστρατον, καὶ ὑστερα τὸν ἐνέγραψαν εἰς τοὺς δημότας. (³) Τὴν μητέρα του τὴν ὀνομάζουν Κρενοκόρακα, καὶ κατάγεται ἀπὸ τὴν Θράκην, εἶναι δὲ εὐγενής, ἔπειδὴ εἰς τὴν πατρίδα της αὐτὰς τὰς γυναικας τὰς λέγουν εὐγενεῖς· αὐτὸς ὁ ἴδιος λοιπόν, ἀφοῦ κατάγεται ἀπὸ τοιούτους, εἶναι ἐλεεινὸς καὶ κακοῦργος».

Καὶ ἐνῷ διηγεῖται αὐτὰ προσθέτει :

«Αὐτὰς τὰς γυναικας ἔγῳ τὰς γνωρίζω, καὶ δὲν μὲ γελᾶς σύ· εἶναι ἀπὸ ἐκείνας ποῦ ἀρπάζουν εἰς τὸν δρόμον τὸν διαβάτην, ἢ στέκουν εἰς τὴν θύραν τους καὶ ὑπακούουν εἰς τὰς προκλήσεις».

“Αν ἄλλοι ὅμιλοῦν ἐναντίον κανενός, δὲ κακολόγος λαμβάνει μέρος καὶ λέγει :

«Ἐγὼ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐμίσησα περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον, ἔπειδὴ εἶναι εἰδεχθῆς καὶ εἰς τὴν μουφήν του ἀκόμη, ἢ δὲ κακία του δὲν ἡμπορεῖ νὰ εὔρῃ ταῖροι. Ἀπόδειξις δὲ ὅτι εἰς τὴν γυναικά του, ἀν καὶ ἔφερε μεγάλην προῖνα, ἀν καὶ τοῦ ἐγένηνησ παιδί, τῆς δίδει μόνον τρεῖς χαλκοὺς ὡς ἔξοδα διατροφῆς, καὶ τὴν ἀναγκάζει νὰ λουζεται μὲ νερὸν ψυχρὸν τὴν ἡμέραν τοῦ Ποσειδῶνος». (⁴)

1) Οἱ ἀρχαῖοι ἔξερχόμενοι τῆς πάλης εἰσῆρχοντο εἰς τὸ λουτρόν. Ο δψιμα-θῆς καὶ ἔκει ἀκόμη ἐπαναλαμβάνει τὸ μάθημά του.

2) Σωσίας ἡτο σύγηθες δηομένη δούλων, κοινὸν ἐν Θράκῃ.

3) Υπανίσσεται δὲ τὸν ἀπελευθέρωσαν χάριν στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, διότι εἰς τὰς Ἀθήνας ἔν τῶν μέσων τῆς ἀπελευθέρωσεως τῶν δούλων ἡτο καὶ ἡ διὰ τῶν δολῶν ὑπεράσπισε τῆς πατρίδος. Οἱ δοῦλοι μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν μεταβάλλοντος προσωπικὴν κατάστασιν μεταβάλλονται δημοσίᾳ.

4) Δηλαδὴ κατά τὸ μέσον τοῦ χειμῶνος, τὸν Ἱανουάριον, δόπτες ἀτελεῖτο ἡ δορτὴ τοῦ Ποσειδῶνος. Ἐγνοεῖ δὲ διότι μετεχειρίζετο τὴν γυναικά του ὡς δούλην, διότι αἱ δοῦλαι ἐπλύνοντο μὲ νερὸν ψυχρόν.

Είναι ἄξιος νὰ κακολογήσῃ καὶ ἔκεινον ποῦ ἐκάθητο μαζί του πρὸ δλίγον. Δὲν δυσκολεύεται δὲ νὰ εἴπῃ τὸ κακὸν καὶ διὰ τοὺς συγγενεῖς του. Κακολογεῖ ἀκόμη καὶ τοὺς νεκρούς. (¹)

Τὴν διαγωγὴν του αὐτὴν ποῦ ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν εὐχαρίστησιν τῆς ζωῆς του, τὴν ὀνομάζει εἰλικρίνειαν, δημιοκρατικὸν πνεῦμα καὶ ἐλευθερίαν.

Ὦ ἔρεθισμὸς αὐτὸς τῆς κακολογίας κάμνει τοὺς ἀνθρώπους μανιακοὺς καὶ τοὺς διαφθείρει τὰ ἥθη.

KΘ.

Περὶ Πονηρίας.

Πονηρία είναι ἡ ἔμφυτος κλίσις τῆς ψυχῆς πρὸς τὴν κακίαν.

Ο πονηρὸς είναι τοιοῦτος, ὥστε συχνάζει τοὺς καταδικασθέντας διὰ πράξεις δημοσίας, καὶ νομίζει ὅτι διὰ τῆς συναναστροφῆς των θὰ γίνη ἐμπειρότερος καὶ ἐπιφοβώτερος.

Αν γίνη λόγος περὶ ἥθηκῶν ἀνθρώπων, ὁ πονηρὸς λέγει: «ἔτσι θὰ ἔκαμνεν ὁ καθένας, κανεὶς δὲν είναι καλός, ὅλοι είναι δμοιοι».»

Κατηγορεῖ καὶ κατατρέχει τὸν ἥθηκὸν ἀνθρωπὸν, τὸν δὲ πονηρὸν ἀποκαλεῖ ἐλεύθερον.

Αν κατηγορήσουν κανένα πονηρόν, αὐτὸς ὅμολογεῖ μερικὰ ἀπὸ τὰ κακά του, ἄλλα δὲ προσποιεῖται ὅτι τὰ ἀγνοεῖ, τὸν παριστᾶ ὅμως ὡς εὐφυῆ, εἰλικρινῆ φύλον, ἔντιμον, καὶ διατείνεται ὅτι δὲν είδεν ἵκανώτερον ἀνθρωπὸν.

Ο πονηρὸς εἰς τὰς συνελεύσεις πηγαίνει μὲ τὸ μέρος τοῦ ῥήτορος, καὶ εἰς τὸ δικαστήριον μὲ τὸ μέρος τοῦ κατηγορουμένου. Είναι ἀκόμη ἵκανὸς νὰ καθήσῃ κοντά εἰς τοὺς δικαστὰς καὶ νὰ τοὺς ἐνοχλῇ λέγων, ὅτι δὲν πρέπει νὰ δικάσουν τὸν ἀνθρωπὸν ἀλλὰ τὴν πρᾶξιν.

Καὶ προσθέτει ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου ὅτι αὐτὸς είναι ὁ σκύλος τοῦ δήμου, ἐπειδὴ ἀγρυπνεῖ καὶ τὸν προφυλάσσει ἀπὸ ὅσους θέλουν νὰ ἀδικοῦν· ἀν λοιπὸν τοιοῦτοι ἀνθρωποι ἐγκαταλειφθοῦν χωρὶς προστασίαν, κανεὶς πλέον δὲν θὰ εὑρεθῇ νὰ δεῖξῃ ἐνδιαφέρον διὰ τὰ δημόσια πράγματα.

Ο πονηρὸς είναι περίφημος διὰ νὰ προστατεύσῃ τοὺς φαύ-

1) Ο Σόλων εἶχεν ἐμποδίσει διὰ νόμου νὰ κακολογοῦν τούς νεκρούς.

λους καὶ νὰ ὑπερασπισθῇ ἐπιληψίμους ὑποθέσεις εἰς τὸ δικαστήριον.

Καὶ ὅταν δικάζῃ, προσπαθεῖ νὰ διαστρέψῃ τοὺς λόγους τῶν διαδίκων.

“Ωστε ἡ πονηρία εἶναι ἀδελφὴ τῆς κακίας καὶ ἀληθεύει ἡ παροιμία ποῦ λέγει ὅτι : «ὅμοιος τὸν ὅμοιον ἄγαπᾶ».

Λ.

Περὶ Αἰσχροκερδείας.

Αἰσχροκέρδεια εἶναι ἡ ὑπερβολικὴ ἐπιθυμία ἀθεμίτου κέρδους.

Ο αἰσχροκερδῆς εἶναι τοιοῦτος, ὅστε εἰς τὸ γεῦμα δὲν παραθέτει ἀρκετὸν ψωμά.

Καὶ ζητεῖ δανεικὰ ἀπὸ τὸν ξένον ποῦ φιλοξενεῖ.

“Οταν εἰς τὸ τραπέζι μοιράζῃ τὸ φαγητόν, λέγει ὅτι εἶναι δίκαιοιν εἰς ἔκεινον ποῦ κάμνει τὴν διανομήν, νὰ δίδουν διπλῆν μερίδαν· καὶ εὐθὺς παίρνει.

Καὶ ὅταν πωλῇ κρασὶ πρὸς τοὺς φίλους του, τὸ νοθεύει μὲνερόν.

Εἰς τὸ θέατρον πηγαίνει καὶ αὐτὸς καὶ τὰ παιδιά του, μόνον ὅταν ἡ εἴσοδος εἶναι δωρεάν.

Ἐὰν τοῦ ἀναθέσοντον μαζὶ μὲ ἄλλους εἰδικὴν ἀποστολήν, ἀφίνει εἰς τὴν οἰκογένειάν του ὅσα τοῦ ἐδόθησαν πρὸς διατροφὴν καὶ δαπάνας, καὶ αὐτὸς τρέφεται εἰς βάρος τῶν συναδέλφων του.

Καὶ τὸν ὑπηρέτην ποῦ ἀκολουθεῖ, τὸν φορτώνει μὲ βαρύτατον φορτίον καὶ τοῦ δίνει πολὺ διλίγην τροφήν.

Καὶ τὸ μερίδιόν του ἀπὸ τὰ δῶρα ποῦ δίνουν πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους, αὐτὸς τὸ ζητεῖ καὶ τὸ πωλεῖ.

Οταν πλύνεται εἰς τὸ λουτρόν καὶ θέλῃ ν' ἀλειφθῇ, λέγει πρὸς τὸν δοῦλον ὅτι τοῦ ἀγόρασε ταγγὸν ἔλαιον καὶ ἀλείφεται ἀπὸ τὸ μυρέλαιον τῶν ἄλλων.

Καὶ ἂν οἱ ὑπηρέται του τύχῃ νὰ εὔρουν νομίσματα εἰς τὸν δρόμον, διασχροκερδῆς ζητεῖ μερίδιον, λέγων ὅτι τὸ εὔρημα ἀνήκει εἰς ὅλονς.

Καὶ ὅταν δώσῃ τὸ φροεμά του νὰ τὸ πλύνουν, δανείζεται ἄλλο ἀπὸ φίλον του, τὸ φορεῖ πολλὰς ἡμέρας καὶ τὸ ἐπιστρέφει μόνον ὅταν τοῦ τὸ ζητήσουν.

Ο αἰσχροκερδῆς διανέμει δὲ τὸν ὕδιος τὰ τρόφιμα μὲ μεγάλην

γλισχρότητα καὶ ἔχει μέτρον στενὸν πρὸς τὰ κάτω διὰ νὰ χωρῇ
ὅσον ἡμπορεῖ διλγώτερον.

Ἄπο τοὺς φύλους τοις ἀγοράζει εἰς χαμηλὴν τιμὴν διὰ τὸ
ξαναπωλήσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀκριβώτερα.

Καὶ ὅταν ἔξοφλῇ χρέος τεσσάρων μηνῶν, δίδει τέσσαρας δρα-
χμὰς διλγώτερον.

Ἄν ἀρρωστήσουν τὰ παιδιά του καὶ δὲν ὑπάγουν ἔνα μῆνα
εἰς τὸ σχολεῖον, ὁ αἰσχροκερδῆς ἀφαιρεῖ τὸ ἀνάλογον ἀπὸ τὸν μι-
σθόν, κατὰ μῆνα δὲ Ἀνθεστηριῶνα, ἐπειδὴ εἶναι πολλὰ θεά-
ματα (¹), δὲν τὰ στέλλει διόλου εἰς τὰ μαθήματα διὰ νὰ μὴ πλη-
ρώσῃ μισθόν.

Καὶ ὅταν ὁ δοῦλος πληρώσῃ τὴν εἰσφοράν του (²) εἰς χαλκόν,
τοῦ ζητεῖ τὸ ἀντίτιμον τῆς νομισματικῆς διαφορᾶς· τὸ ἵδιον κά-
μνει καὶ ὅταν ὁ διαχειριστής του τοῦ δίδῃ λογοδοσίαν.

Όταν προσφέρῃ δεῖτνον πρὸς τοὺς συγχωρίτας του, ζητεῖ
μερίδιον διὰ τὰ παιδιά του, καταγράφει δὲ εἰς κατάλογον ἀκόμη
καὶ τὰ ἐλάχιστα ὑπολείμματα διὰ νὰ μὴ τὰ φάγουν οἱ ὑπηρέται.

Όταν συνταξειδεύῃ μὲ φύλους του, μεταχειρίζεται τοὺς δού-
λους των, τὸν δὲ ἴδιον του τὸν ἐνοικιάζει εἰς ἄλλον καὶ κρατεῖ
διὰ λογαριασμόν του τὸν μισθόν.

Πρὸς τούτους, ὅταν συναθροίζωνται καὶ καταθέτονται εἰς τὸ σπίτι
του τὰ χρήσιμα διὰ κοινὸν συμπόσιον, αὐτὸς ἀφαιρεῖ κρυφὰ ἀπὸ
τὰ ξύλα, ἀπὸ τὴν φακήν, ἀπὸ τὸ ξίδι, ἀπὸ τὸ ἀλάτι καὶ ἀπὸ τὸ
λάδι ποῦ πρέπει νὰ κάψουν εἰς τὸν λύχνον.

Όταν κανεὶς τῶν φύλων του μέλλῃ νὰ νυμφευθῇ ἢ νὰ ὑπαν-
δρεύῃ τὴν θυγατέρα του, αὐτὸς φεύγει διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸ γα-
μήλιον δῶρον.

Ἄπὸ τοὺς φύλους δανείζεται πράγματα ποῦ δχι μόνον δὲν τὰ
ζητεῖ κανεὶς δπίσω, ἀλλὰ καὶ ἀν τοῦ ἐπιστραφοῦν, δὲν καταδέχε-
ται νὰ τὰ λάβῃ.

Τ Ε Λ Ο Σ

1) Ὁ Ἀνθεστηρίων ἡτον ἐ τέταρτος μῆν τοῦ ἀττικοῦ ἔτους, ἀντιστοιχεῖ δὲ
πρὸς τὰ τέλη Φεβρουαρίου καὶ ἀρχὰς Μαρτίου. Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἐγί-
γετο ἡ ἑορτὴ τῶν Ἀνθεστηρίων πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου.

2) Όσοι Ἀθηναῖοι είχαν ἀποκτήσει πολλοὺς δούλους, τοὺς ἐμίσθωνταν εἰς
ἄλλους διὰ τὰς οἰκιακὰς ὑπηρεσίας ἢ διὰ χειροτεχνικὴν ὑπηρεσίαν. Οἱ δοῦλοι
ῶφειλον νὰ πληρώνουν ἐτησίως πρὸς τοὺς κυρίους των ποσόν χρημάτων κα-
λούμενον «ἀποφορά».

Η Σειρά τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων Συγγραφέων, τῶν Ἐκδόσεων Φέξη, ὑπῆρξεν ἔνας σταθμὸς στὰ Ἑλληνικὰ χρονικά. Γιὰ πρώτη φορὰ προσφερόταν συστηματικὰ στὸ Ἑλληνικὸ ἀναγνωστικὸ κοινό, ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ σκέψη (ἱστορία, φιλοσοφία, ποίηση, δρᾶμα, δικανικὸς καὶ πολιτικὸς λόγος) σὲ δημιουργικὲς μεταφορές της, ἀπὸ τοὺς ἄριστους μεταφραστὲς τοῦ τόπου, στὴν πιὸ σύγχρονη μορφὴ ποὺ πῆρε ἐξελισσόμενο τὸ γλωσσικό της δρυγανο. Ὁ Ὄμηρος, οἱ Τραγικοὶ κι ὁ Ἀριστοφάνης, ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Θουκυδίδης, ὁ Πλάτων, ὁ Σενοφῶν, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Θεόκριτος, ὁ Θεόφραστος, ὁ Ἐπίκητος, ὁ Πλούταρχος, ὁ Λουκιανὸς κλπ. προσφέρονται καὶ σήμερα, στὶς κλασικὲς πιὰ μεταφράσεις τῶν Πολυλᾶ, Ραγκαβῆ, Μωραΐδη, Κονδύλακη, Ποριώτη, Γρυπάρη, Τανάγρα, Πολέμη, Καμπάνη, Καζαντζάκη, Βάρναλη, Αὐγέρη, Βουτιερίδη, Ζερβοῦ, Φιλαδελφέως, Τσοκόπουλου, Σιγούρου, Κ. Χρηστομάνου κλπ, σὲ μιὰ σύγχρονη σειρὰ ἐκδόσεων βιβλίου τσέπης, πρᾶγμα ποὺ ἐπίσης γίνεται γιὰ πρώτη φορά, συστηματικά, στὴν Ἑλλάδα.

Χαρακτῆρες Τὸ κατ' ἔξογὴν ἥθικογραφικὸ καὶ ψυχολογικὸ τοῦτο ἔργο τοῦ συγγραφέα καὶ φιλοσόφου, ποὺ παράμεινε πρότυπο στὸ εἶδος του, ἀποτελεῖ μιὰ περιγραφὴ καὶ, ταυτόχρονα, μιὰ σάτυρα κοινωνικῶν καὶ ἀτομικῶν κακῶν καὶ ἐλαττωμάτων. Ἡ μετάφραση, πιστὴ στὸ πρωτότυπο καὶ ζωγραφή, τοῦ Μαρίγου Σιγούρου.

Η «ΒΙΒΑΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ» ΑΝΑΤΥΠΩΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΒΙΒΑΙΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 36
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΤΣΙΜΙΣΚΗ 61

ΤΙΜΗ ΤΟΜΟΥ ΔΡΑΧΜΕΣ 10

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης της Πολιτικής